

૩૫૭૪

૩૫૭૪

શ્રી.
જૈનવાઝ્ઞાનસુબોધ.

પુસ્તક પેહેલું.

નીતિદર્શક વાક્યો, ગત્યાદિક બાવીસ બોલ,
અર્થ સહિત, સામાયિક સુત્ર તથા ચેત્ય-
વદન અને અર્હતપ્રતિમા વદન પુજન
વિધિ કન્યાદિકનો સંગ્રહ.

કર્તા.

અધ્યાપક. કેશવલાલ શિવરામ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

શ્રી જૈન બાળજ્ઞાન વર્ધક સભા.

આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત. ૧૦૦૦.

અમદાવાદ—“યુનિયન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ”માં
મી. ધેલાભાઈ નરસિંહદાસ મહેતાએ છાપ્યું.

સંવત ૧૯૪૪.

સંવત ૧૯૮૮

૩૫૭૪

શ્રી

જૈન બાલજ્ઞાન સુબોધ.

પુસ્તક પહેલું.

પાઠ ૧ લો.

મંગલાચરણ.

રાગ કલ્યાણ—તાલ દાદરો પછી લાવળીની.

શ્રીજીનેશ્વરો, પ્રભુજી કૃપા કરો,

ચરણ શરણ સ્મરણ કરું ભવ પિડા હરો. ઐ ટેક.

ઋષભ, અજીત, સંભવ, અભિનંદન, સુભતિ, પદ્મ, સુપાસ;

ચંદ્રપ્રભુ, સુવિધિ, શિતલજીન, આપો અવિચળ વાસ. શ્રીં ૧

શ્રયાંસ, વાસુપુજ્ય, વિમળજીન, અનંત, ધર્મ જીણુંદ.

શાંતિ, કુંથુ, અર, મંદી, પ્રભુ મુનિસુવ્રત જીનચંદ શ્રીં ૨

નમિ, નેમિ, ને પાશ્વનાથજી, મહાવીર મહાવીર;

કર્મ શત્રુ સંહારી શાસો, ચઉદ રાજને શીર. શ્રીં

(૨)

જગત ગુરુછો કેવળ જ્ઞાની, અમે બાળ અજ્ઞાન.
ધર્મ આપનો પ્રભુ ધરાવો, ધરીએ અહનીશ ધ્યાન. શ્રી૦ ૪
મંગળ મહિમા મહિ મંડળમાં, મંગળ કર મહારાજ;
શિવસુત કેશવ નમે નિરંતર, સાથે જૈન સમાજ. શ્રી૦ ૫

પાઠ ૨ જો.

- ૧ સવારમાં સૂર્ય ઉઝ્યાં પેહેલાં ઉઠવું.
- ૨ માઆપનો વિનય કરવો.
- ૩ જીનેશ્વર ભગવાનનાં દરશન કરવાં.
- ૪ પોતાનો પાઠ મોઢે કરવો.
- ૫ રમતમાં વખત ગાળવો નહીં.
- ૬ નિમેલા વખતે નિશાળે જવું.
- ૭ નિશાળના વખતમાં નકામી વાત કરવી નહીં.
- ૮ ગુરુના સામુ બોલી તકરાર કરવી નહીં.
- ૯ કોઇની પડેલી ચીજ ઉઠાવવી નહીં.
- ૧૦ કોઇ સાથે ગાળાગાળી કે કજીએ કરવો નહીં.
- ૧૧ ભણવાનું પુસ્તક સાચવીને રાખવું બગાડવું નહીં.
- ૧૨ લુગડાં મેલાં કરવાં નહીં.

પાઠ ૩ જો.

- ૧૩ નકારા છોકરાની સોખત કરવી નહીં.
- ૧૪ પોતાના ઘરમાંથી પણ માઆપને કહ્યા વિના પૈસા કે કંઈ ચીજ લેવી નહીં.

- ૧૫ તમાકુ પિવા વિગેરે કાંઈપણ ખોટું વ્યસન કરવું નહીં.
 ૧૬ કોઈ પ્રકારની હઠ લઇને માથાપને કનડવા નહીં.
 ૧૭ નિશાળનું નામ દઇને ક્યાંઈ રખડવા જવું નહીં.
 ૧૮ રાત્રે પણ નકામું રખડવા જવું નહીં.
 ૧૯ પોતાનો નિશાળનો પાઠ કરી વેળાસર મુર્છ રહેવું.
 ૨૦ જીકું બોલી પોતાનો ગુનો છુપાવવો નહીં.
 ૨૧ કોઈ પ્રાણીને પીડા કરવી નહીં.
 ૨૨ કોઈને માથે જીકું આગ મુકવું નહીં.
 ૨૩ સ્વારથ વિના નકામો લવારો કરવો નહીં.
 ૨૪ પારકાની વાતમાં પુછ્યા વગર હાપણ ડાળવું નહીં.
 ૨૫ સ્વારથી દોસ્તદારનો વિદ્યાસ રાખવો નહીં.
 ૨૬ આપણને મારે એવા જનવરોની પાસે જવું નહીં.
 ૨૭ દરેક કાર્ય વિચાર કરીને કરવું.
 ૨૮ સારા કામમાં વિલંબ કરવો નહીં.

પાઠ ૪ થો.

- ૨૯ વખત ઓળખીને બોલવું.
 ૩૦ નકામું કોઈને ખોટું લાગે એમ વર્તવું નહીં.
 ૩૧ જ્યાં ઘણા દુશ્મન હોય તે જગાએ જવું નહીં.
 ૩૨ ગાંડા માણસને છેડવો નહીં.
 ૩૪ પોતાના વખાણ પોતે કરવા નહીં.
 ૩૫ શત્રુની પણ નિંદા કરવી નહીં.
 ૩૬ હુથાપાર આંધનાર માણસની મશ્કરી કરવી નહીં.
 ૩૭ ચોરેલી વસ્તુ વેચાથી પણ લેવી નહીં.
 ૩૮ જાણીતો રસ્તો મુઠી અજાણે રસ્તે જવું નહીં.

(૪)

- ૩૯ જુડી શાક્ષી પુરવી નહી.
 ૪૦ કામ વગર પારકે ઘેર જવું નહી.
 ૪૧ કોઇપણ કેફી વસ્તુ ખાવી નહી.
 ૪૨ કોઇની ચાડી કરવી નહી.
 ૪૩ ગુરૂ માખાપ અને કોઇપણ મોટા માણસનો અવિશ્વય કરવો નહી.
 ૪૪ પાણીનો કે દેવતાનો વિદ્યાસ રાખવો નહી.

પાઠ ૧ મો.

પ્રશ્નોત્તર.

પ્ર૦ સર્વ ધર્મમાં મોટો ધર્મ કયો ?	ઉ૦ દયા.
પ્ર૦ સર્વ વૃત્તમાં મોટું વૃત્ત કયું ?	ઉ૦ શિયળાવ્રત.
પ્ર૦ સર્વ મંત્રમાં મોટો મંત્ર કયો ?	ઉ૦ નવકાર.
પ્ર૦ સર્વ પાપમાં મોટું પાપ કયું ?	ઉ૦ વિદ્યાસધાતા.
પ્ર૦ સર્વ દાનમાં મોટું દાન કયું ?	ઉ૦ વિદ્યા.
પ્ર૦ સર્વ મિત્રમાં મોટો મિત્ર કયો ?	ઉ૦ ધર્મ.
પ્ર૦ સર્વ સુખમાં મોટું સુખ કયું ?	ઉ૦ સંતોષ.
પ્ર૦ સર્વ મનુષ્યમાં મોટો માણસ કોણ ?	ઉ૦ પરોપકારી.
પ્ર૦ સર્વ મનુષ્યમાં મોટો બેવકુફ કોણ ?	ઉ૦ નાસ્તિક.
પ્ર૦ સર્વ મનુષ્યમાં મોટો કમાઉ કોણ ?	ઉ૦ જ્ઞાન મેળવનાર.
પ્ર૦ દરિદ્ર કોણ ?	ઉ૦ અસંતોષી.
પ્ર૦ જાગતો કોણ ?	ઉ૦ વિવેકી.
પ્ર૦ વહાલામાં વહાલું શું ?	ઉ૦ પ્રાણ.

— — —

(૫)

પાઠ ૬ ઠો.

ચોપાઠ.

ગુણીયલ જગમાં એહ ગણાય.

જે જન જ્ઞાન જળે નિત્ય નહાય ગુણીયલ જગમાં એહ ગણાય.
શ્રી પ્રભુજીના જે ગુણ ગાય, ગુણીઅલ જગમાં એહ ગણાય. ૧
કરે સુકરણી જેહ સદાય, ગુણીઅલ જગમાં એહ ગણાય. ૨
દયા ધર્મ જે થકી પગાય, ગુણીયલ જગમાં એહ ગણાય. ૩
જે સવેને છે સુખદાય, ગુણીયલ જગમાં એહ ગણાય. ૪
જેથી પરઉપકાર કરાય, ગુણીઅલ જગમાં એહ ગણાય. ૫
પ્રભુમે માત પિતાના પાય, ગુણીઅલ જગમાં એહ ગણાય. ૬
પરનારી પડછે નવ જાય, ગુણીઅલ જગમાં એહ ગણાય. ૭
અસત્ય જેહથી નવ ઉચરાય, ગુણીઅલ જગમાં એહ ગણાય. ૮
શિવ સુત કેશવને સુખદાય, ગુણીઅલ જગમાં એહ ગણાય. ૯

પાઠ ૭ મો.

ચોપાઠ.

(જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય.)

જુગદુ રમવા જે જન જાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય;
ચોરી કરવાને જે ચહાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય. ૧
પરનિંદે પોતે નિંદાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય. ૨
સદગુરુના જે સામે થાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય. ૩

કરિ કુપથ્ય બગાડે કાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય. ૪
કામ જેટલું નહિ કમાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય- ૫
ગાળોદેને ગાળો ખાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય. ૬
ભણ્યું ગણ્યા વિણ ભુલિ જાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય. ૭
ધર્મ તણ ધન દેખી ધાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય. ૮
જો કેશવ જીન ગુણ નવ ગાય, જગમાં મોટો મૂર્ખ મનાય. ૯

ભુજંગી છંદ.

સૂણો જૈન બંધુ તમે શીખ સારી,
નકી મસ્તી મુકી તમારી નહારી;
પિતા માતની ભક્તિ એઆણુ પાળી,
ભલી જૈન વિદ્યા ભણુ ભાગ્યશાળી. ૧

મુખુદ્ધિ બિજા આવડો પૂત્ર સારા,
તમે તેહને સાથમાં લે તમારા;
નિશાળે નિતે આવડું લાભ ન્યાળી,
ભલી જૈન વિદ્યા ભણુ ભાગ્યશાળી. ૨

વિવેકે સિધી પંક્તિ માંહી વિરાજો,
રૂડા ધર્મના ધારી રાખો રીવાજો;
તમે તુચ્છ વાતો તણી દેવ ટાળી,
ભલી જૈન વિદ્યા ભણુ ભાગ્યશાળી. ૩

સદા શુદ્ધ પોતા તણુ પાઠ લેવો,
ગુરૂ સમીપે કરી કંઠ કેવો;

ભણેલુ ગણી વાળવું વખત ગાળી,
ભલી જૈન વિદ્યા ભણે ભાગ્યશાળી. ૪

રમીને બીજા બાળકો નાં રમાડે,
થશે પંડીતો જે નહીં પાઠ પાડે;
ઘટે મૂર્ખતાને મટે ઓશીઆળી,
ભલી જૈન વિદ્યા ભણે ભાગ્યશાળી. ૫

નહીં આવડે જ્ઞાન આશાતનાથી,
મુખે શીખશે પુસ્તકો સાચવ્યાથી;
રૂઢી ભારતી રીઝશે ભકિત ભાળી,
ભલી જૈન વિદ્યા ભણે ભાગ્યશાળી. ૬

મનુષ્યો વિષે મિષ્ટ વાણી વદાર્થી,
સભામાં તમે સોભશે સચ્ચતાથી;
ભુડા દીસીએ બાળ દેતાં ભૂગાળી,
ભલી જૈન વિદ્યા ભણે ભાગ્યશાળી. ૭

સદાચાર શીખે સજી સંપ સારે,
વળી વિદ્વતાથી મુદારે વિચારે;
રચી કેશવે આ કવિતા રૂપાળી,
ભલી જૈન વિદ્યા ભણે ભાગ્યશાળી. ૮

અથ તીર્થંકરના માતાપિતા સહીત નામ.

ક્ર. સં.	તીર્થંકરના નામ.	માતાના નામ.	પિતાના નામ.
૧	શ્રી ઋષભદેવજી	મરૂદેવી માતા	નાભિ રાજા
૨	શ્રી અજીતનાથજી	વિજયા માતા	જીતશત્રુ રાજા
૩	શ્રી સંલવનાથજી	સેના માતા	જીતારી રાજા
૪	શ્રી અભિનંદનસ્વામી	સિદ્ધાર્થી માતા	સંવરરાજા
૫	શ્રી સુમતિનાથજી	મંગળા માતા	મેઘ રાજા
૬	શ્રી પદ્મપ્રભુજી	મુશીમા માતા	ધર રાજા
૭	શ્રી સુપાર્શ્વનાથજી	પૃથ્વી માતા	પ્રતિષ્ઠ રાજા
૮	શ્રી ચંદ્રપ્રભુજી	લક્ષ્મણા માતા	મહાસેન રાજા
૯	શ્રી સુવિધિનાથજી	રામા માતા	સુગ્રીવ રાજા
૧૦	શ્રી શિતલનાથજી	નંદા માતા	દ્રુવરાજ રાજા
૧૧	શ્રી શ્રેયાંસનાથજી	વિશ્વ માતા	વિશ્વ રાજા
૧૨	શ્રી વાસુપૂજ્યસ્વામી	જયા માતા	વસુપૂજ્ય રાજા
૧૩	શ્રી વિમળનાથજી	શ્યામા માતા	કૃતવર્મ રાજા
૧૪	શ્રી અનંતનાથજી	સુયસા માતા	સિંહસેન રાજા
૧૫	શ્રી ધર્મનાથજી	સુવ્રતા માતા	ભાનુ રાજા
૧૬	શ્રી શાંતિનાથજી	અચિરા માતા	વિદ્યસેન રાજા
૧૭	શ્રી કુંથુનાથજી	શ્રી માતા	મૂરરાજા
૧૮	શ્રી અરનાથજી	દેવી માતા	સુદર્શન રાજા
૧૯	શ્રી મહાવીરનાથજી	પ્રભાવતી માતા	કુંભ રાજા
૨૦	શ્રી સુનિસુવ્રતસ્વામી	પદ્મા માતા	સુમિત્ર રાજા
૨૧	શ્રી નમીનાથજી	વપ્રા માતા	વિજય રાજા
૨૨	શ્રી નેમનાથજી	શીવા માતા	સમુદ્રવિજયરાજા
૨૩	શ્રી પાર્શ્વનાથજી	વામા માતા	અર્ધસેન રાજા
૨૪	શ્રી મહાવીરસ્વામી	ત્રિસલા માતા	સિદ્ધાર્થ રાજા

(૬)

અથ વિસાવિહરમાનના માતાપિતા સહીત નામ.

ક્ર.સં.	વિહરમાનજનનાનામ.	માતાનાં નામ.	પિતાના નામ.
૧	શ્રી સીમંધરસ્વામી	સત્યકી માતા	શ્રેયાંસરાજ
૨	શ્રી ભુગમંધરસ્વામી	સુતારા માતા	સુદ્રઠ રાજ
૩	શ્રી બાહુસ્વામી	વિજયા માતા	સુગ્રીવ રાજ
૩	શ્રી સુબાહુસ્વામી	ભુનંદા માતા	નિસઠ રાજ
૫	શ્રી સુજાતસ્વામી	દેવસેના માતા	દેવસેન રાજ
૬	શ્રી સ્વયંભુસ્વામી	સુમંગળા માતા	મિત્રસેન રાજ
૭	શ્રી ઋષભાનંદનસ્વામી	વીરસેના માતા	કીરતી રાજ
૮	શ્રી અનંતવિર્યસ્વામી	મંગલાવતી માતા	મેઘ રાજ
૯	શ્રી સૂરપ્રભસ્વામી	વિજયાવતી માતા	વિજય રાજ
૧૦	શ્રી વિશાળસ્વામી	ભદ્રા માતા	નાગ રાજ
૧૧	શ્રી વજ્રધર સ્વામી	સરસ્વતી માતા	પદ્મરથ રાજ
૧૨	શ્રી ચંદ્રાનનસ્વામી	પદ્માવતી માતા	વાદિમક રાજ
૧૩	શ્રી ચંદ્રબાહુસ્વામી	વિજયા માતા	દેવાનંદ રાજ
૧૪	શ્રી ભુજંગવસ્વામી	મહિમા માતા	મહાબળ રાજ
૧૫	શ્રી ઈશ્વરસ્વામી	જસોદા માતા	ગજસેન રાજ
૧૬	શ્રી નેમીજીસ્વામી	સેના માતા	વીરસેન રાજ
૧૭	શ્રી વીરસેનસ્વામી	ભાનુમતી માતા	ભાનુસેન રાજ
૧૮	શ્રી મહાભદ્રસ્વામી	ઉમા માતા	દેવ રાજ
૧૯	શ્રી દેવજસાસ્વામી	ગંગા માતા	સર્વભૂતી રાજ
૨૦	શ્રી અજીતવીર્યસ્વામી	કનીકા માતા	રાજપાળ રાજ

અથ ચાર શાશ્વતા જીનના નામ.

૧ શ્રી ઋષભાનનસ્વામી	૩ શ્રી વારીખેલુસ્વામી
૨ શ્રી ચંદ્રાનનસ્વામી	૪ શ્રી વરુમાનસ્વામી

અથ વિસ સ્થાનક પદ નામ ગુણ.

૧ શ્રીઅરિહંતપદના ગુણ	૧૨	૧૧ ચારિત્ર પદના ગુણ	૫
૨ સિદ્ધ પદના ગુણ	૨૫	૧૨ બ્રહ્મચર્ય પદના ગુણ	૯
૩ પ્રવચન પદના ગુણ	૪૫	૧૩ ક્રિયાપદના ગુણ	૨૫
૪ આચારજ પદના ગુણ	૩૬	૧૪ તપ પદના ગુણ	૧૨
૫ થિવીર પદના ગુણ	૧૨	૧૫ ગાયમ પદના ગુણ	૨૮
૬ ઉપાધ્યાય પદના ગુણ	૨૫	૧૬ જનપદના ગુણ	૨૪
૭ સાધુ પદના ગુણ	૨૭	૧૭ સંજમપદના ગુણ	૧૭
૮ જ્ઞાનારોધન ગુણ	૫૧	૧૮ જ્ઞાનપદના ગુણ	૫૧
૯ દર્શન પદના ગુણ	૬૭	૧૯ શ્રુતપદના ગુણ	૮૪
૧૦ વિનયપદના ગુણ	૧૦	૨૦ તીર્થપદના ગુણ	૪૮

અથ નવ પદ નામ ગુણ સહીત.

૧ અરિહંતના ગુણ	૧૨	૬ દર્શનના ગુણ	૬૭
૨ સિદ્ધના ગુણ	૮	૭ જ્ઞાનના ગુણ	૫૧
૩ આચારજના ગુણ	૩૬	૮ ચારિત્રના ગુણ	૭૦
૪ ઉપાધ્યાયના ગુણ	૨૫	૯ તપના ગુણ	૧૨
૫ સાધુના ગુણ	૨૭		

અથ બાસઠ માર્ગણાના બોલ લાખીએ છીએ.

૧ ગતીચાર ૪	૩ દ્રાણ ઇંદ્રિ	૫ વનસ્પતીકાય
૧ દેવગતિ	૪ ચક્ષુ ઇંદ્રિ	૬ વ્રસકાય
૨ મનુષ્ય ગતિ	૫ શ્રોત ઇંદ્રિ	૪ જોગપત્ર ૧૫
૩ તિર્યચ ગતિ	૩ કાય છ	ચાર મનના ૪
૪ નરક ગતિ	૧ પૃથ્વીકાય	૧ સત્યમન જોગ
૨ ઇંદ્રિ પાંચ ૫	૨ અપકાય	૨ અસત્યમનજોગ
૧ સ્પર્શ ઇંદ્રિ	૩ તેહકાય	૩ મિશ્રમન જોગ
૨ રસ ઇંદ્રિ	૪ વાહકાય	૪ વ્યવહારમનજોગ

વચનના ૪	૩ અવધિ જ્ઞાન	૨ ક્ષયોપસમ
૧ સત્યભાષા	૪ મનપર્યવ જ્ઞાન	૩ ક્ષાયક
૨ અસત્યભાષા	૫ કેવળ જ્ઞાન	૪ મિશ્ર
૩ મિશ્રભાષા	૧ મતિ અજ્ઞાન	૫ સાસ્વાદન
૪ વ્યવહારભાષા	૨ શ્રુત અજ્ઞાન	૬ મિથ્યાત્વ
કાયાના ૭	૩ વિભંગજ્ઞાન	૧૩ બોલના ભેદ ૨
૧ ઉદારિકકાયજોગ ૮	સંજમ સાત ૭	૧ સન્નિ
૨ ઉદારિક મિશ્ર	૧ સામાયક	૨ અસન્નિ
કાય જોગ	૨ છંદાપસ્થાપનીય	૧૪ ભેદ બે ૨
૩ વૈકૃતીય કાયજોગ	૩ પરિહારવિશુદ્ધિ	૧ આહારી
૪ વૈકૃતીય મિશ્ર કા	૪ સૂક્ષ્મસંપરાય	૨ અણુહારી
યજોગ	૫ યથાજ્યાત	૧૫ બોલે કર્મ આહ
૫ આહારકકાય	૬ દેશવિરતી	૧ જ્ઞાનાવરણીકર્મ
જોગ	૭ અવિરતી	૨ દર્શનાવરણીકર્મ
૬ આહારક મિશ્ર ૯	દરશન ૪	૩ વેદની કર્મ
કાય જોગ	૧ ચક્ષુ દરશન	૪ મોહની કર્મ
૭ કારમણ કાય	૨ અચક્ષુ દરશન	૫ આઉખા કર્મ
જોગ	૩ અવધિ દરશન	૬ નામ કર્મ
૫ વેદ ૩	૪ કેવળ દરશન	૭ ગોત્ર કર્મ
૧ સ્ત્રિ વેદ	૧૦ લેશ્યા ૬	૮ અંતરાય કર્મ
૨ પુરુષ વેદ	૧ કૃશ્ન લેશ્યા	૧૬ તત્વ ૯
૩ નપુંસક વેદ	૨ નીલ લેશ્યા	૧ જીવ તત્વ
૬ કપાય ૪	૩ કાપોતલેશ્યા	૨ અજીવ તત્વ
૧ કૌંવ	૪ તેજૂ લેશ્યા	૩ પુન્ય તત્વ
૨ માન	૫ પદ્મ લેશ્યા	૪ પાપ તત્વ
૩ માયા	૬ શુક્લ લેશ્યા	૫ આશ્રવ તત્વ
૪ લોભ	૧૧ બોલના ભેદ	૬ સંવર તત્વ
૭ પાંચ જ્ઞાન ને ત્ર	૧ ભવ્ય	૭ નિર્જરા તત્વ
ણ અજ્ઞાન ૫-૩	૨ અભવ્ય	૮ બંધ તત્વ
૧ મતિજ્ઞાન	૧૨ સમકીત છ ૬	૯ મોક્ષ તત્વ
૨ શ્રુતજ્ઞાન	૧ ઉપસમ	૧૭ વ્યસન સાત

૧ બુઆઈ	૭ અપ્રમત	૬ મનબળ
૨ માંસભક્ષણ	૮ અપૂર્વકરણ	૭ વચનબળ
૩ મદિરાપાન	૯ અનિવૃત્તિબાદર	૮ કાયબળ
૪ વેશ્યાભોગ	૧૦ સુદ્ધમસંપરાય	૯ સાસોસ્વાસ
૫ મુગયા	૧૧ ઉપશાંતભોલ	૧૦ આઉખું
૬ ચારી	૧૨ ક્ષીણભોલ	૨૦ પર્યાપ્તિ છ ૬
૭ પરદારાસેવન	૧૩ સન્નેગી કેવળી	૧ આહાર
૧૮ ગુણઢાણા ૧૪	૧૪ અન્નેગી કેવળી	૨ શરીર
૧ મિથ્યાત્વ	૧૯ પ્રાણ દશ	૩ ઈંદ્રી
૨ શ્યાસ્વાદન	૧ કરશંદ્રિ	૪ સાશોસ્વાસ
૩ મિશ્ર	૨ રસ ઈંદ્રિ	૫ ભાષા
૪ સમકીત	૩ ધ્રાણ ઈંદ્રિ	૬ મન
૫ દેશવિરતિ	૪ ચક્ષુ ઈંદ્રિ	
૬ પ્રમત્ત	૫ શ્રોત ઈંદ્રિ	

૨૧ મહાપ્રત ૫	૪ થુલ મૈથુન વિરમણ
૧ પ્રાણાતિપાત વીરમણપ્રત	૫ પરીગ્રહ પરિમાણ
૨ મૃષાવાદ વિરમણ પ્રત	૬ દીશી પરિમાણ
૩ અદત્તાદાન વિરમણ પ્રત	૭ ભોગોપભોગ
૪ મૈથુન વીરમણ પ્રત	૮ અનર્થ દંડ
૫ પરિગ્રહ વીરમણ પ્રત	૯ સામાયક પ્રત
૨૨ શ્રાવકનાં પ્રત ૧૨	૧૦ દેશાવગાસીક
૧ થુલપ્રાણાતિપાતવિરમણ	૧૧ પૌષ્ઠ
૨ થુલ મૃષાવાદ વિરમણ	૧૨ અતિધી સંવીભાગ
૩ અદત્તાદાન વિરમણ વૃત	

अथ सामायक सूत्र.

अर्थ सहित.

१ अथ नवकार मंत्र सूत्रार्थ.

नमो अरिहंतायुः;—अरिहंत भगवानने नमस्कार थाओ.
नमो सिद्धायुः;—सिद्ध भगवानने नमस्कार थाओ.
नमो आयरिआयुः;—आयारण भगवानने नमस्कार थाओ.
नमो उवङ्गायायुः;—उपाध्यायणे नमस्कार थाओ. [स्कार थाओ.
नमो लोअे सव्व साङ्खुयुः;—सोअनी अंदर सर्व साधुओने नम-
अेसो पांय नमुअारे;—अे पांय परमेष्ठीनो नमस्कार.
सव्व पावप्पण्णासण्णो;—सर्व पापनो नाश करवावाणो छे.
भंगणायुय सव्वेसिं;—वणी सर्व भंगणीकभां.
पढमं हुवर्ध भंगलं. पेहेलुं भंगणीक छे.
पढ (६) संपढा (८) गुर (७) लधु (६१) सर्व वल्लु (६८.)

७ अथ पंचिंदिअ सूत्रार्थ.

पंचिंदिय संपरण्णो;—पांय छिंदिओना विकारने रोअनार.
तहु नवविह—तथा नव प्रकारना.
अअथेर गुत्तिअरे;—शीअत्रतनी गुप्तिने धारणु करनार.
अउविह कसाअमुअे;—अार प्रकारना कसायथी छूटा.
अअ अकारस गुअेहिं संअुत्तो. १ अे अदार गुअेअरीने सअीत.

પંચમહુવચ જુતો;—પાંચ મહાવ્રત યુક્ત. [સમર્થ.

પંચવિહાર પાલણ સમઘ્થો,—પાંચ પ્રકારના આચાર પાળવાને

પંચસમિઓતિગુત્તો,—પાંચ સમિતિએ સમિત અને ત્રણ ગુપ્તિએ ગુપ્ત.

છત્તીસ ગુણો ગુરૂ મઝૂ. ૨—એ છત્તીસ ગુણે કરીને સહીત મારા ગુરૂ છે.

૫૬ (૮) માથા (૨) ગુરૂ (૧૦) લઘુ (૭૦) સર્વ વર્ણ (૮૦.)

૩ અથ ઇચ્છામિ સ્વમાસમણ સૂત્રાર્થ.

ઇચ્છામિ ખમાસમણે વંદિઉં જાવણિજનએ નિસીહિઆ-

એ—હે ક્ષમા સહિત સાધુજી શરીરની શક્તિવડે પાપ વ્યાપાર નિ-

બેધ કરીને તુમને વાંદવાને ઈચ્છું છું (આ પાઠ ઉભા રહી કહેવો)

(પછે પંચાંગ ભૂમિકાએ આડાડતાં)

મધ્યએણ વંદામિ—મસ્તકે કરી વાંદું છું (એમ બોલવું)

ગુરૂ (૩) લઘુ (૨૫) સર્વ વર્ણ (૨૮.)

૪॥ અથ સુગુરુને શાતા સુખ ઇચ્છા. ॥

ઇચ્છકાર સુહરાધ સુહદેવસિ ॥ સુખ તપ શરીર નિરા-

બાધ ॥ સુખ સંજમ જાત્રા નિર્વહોછેજી ॥ સ્વામી શાતા

છેજી ॥ ભાત પાણીનો લાભ દેજેજી. ॥છતિ॥

(૫) અથ ઇરિયા વહિ સૂત્રાર્થ.

(ઉભા થઈ એ હાથ જોડી બોલે)

ઇચ્છાકારેણ—ઇચ્છાએ કરીને.

સંદિસહભગવન્—ભગવંત આ દેશ આપો.

ઇરિયાવહિયં પરિક્રમામિ—માર્ગમાં ચાલતાં જે પાપથાય તેથી હું

નિવર્તું એટલું પરિક્રમુ (ગુરૂ કહે પરિક્રમેહ)

મુચ્છ-એમજ મુચ્છું છું (પછી જન મુદ્રાએ કબો રહી ચોમ મુદ્રા-
એ એ હાથ કરી હરિયાવલી સુત્ર બોલે)

મુચ્છામિ, પડિકમિઉ;-નિવત્તવા વાંધું છું.

મરિયાવહિયાએ;-માર્ગમાં ચાલતાં જવની.

વિરાહણાએ;-વિરાધના થઈ હોય.

ગમણાગમણે;-જતાં આવતાં.

પાણુકમણે;-વિગળદ્રિ જવ ચાંપ્યો હોય.

ખીયકમણે;-ખીજ શાળિપ્રમુખ ચાંપે.

હરિયકમણે;-લીલી વનરપતિ ચાંપી હોય.

ઓસાઉત્તિંગ;-કારનું પાણી તથા ક્રિટિયાફ.

પણુગદગ-પાંચ વર્ણી સેવાળ (નીલ, ધ્રુગ) તથા કાચું પાણી.

મટ્ટી મકકડા-માટી કરોળીયાનાં પડ.

સંતાણા સંકમણે;-જનક; ચાંપ્યા હોય.

જેમેજવાવિરાહિયા;-મેં જે જવની વિરાધના કીધી.

એગિંદિયા;-એકદ્રિ [પૃથ્વી, પાણી, અગ્ની, વાયરો, વનરપતી.]

એઇંદિયા;-એ ઇંદ્રી [કીડા, અળસીયા, પાણીના પુરા વીએરે.]

તેઇંદિયા;-તણુ ઇંદ્રીવાળા [માકણુ, કીડી, મકકડા વિએરે.]

ચઉરિંદિયા;-ચાર ઇંદ્રીવાળા [માંખી, ભમરા, ધ્રુદા.]

પંચિંદિયા;-પાંચ ઇંદ્રીવાળા (મનુષ્ય ત્રિંજય વીગેરે જીવોને.)

અભિહયા;-સામા આવતા હણ્યા હોય.

વત્તિયા;-ધુટે કરીને હાંક્યા હોય.

લેસિયા;-ભુમી સાથે, ભીતે ધસ્યા.

સંધાઈયા;-માંહોમાંહે શરીર મેળવ્યાં હોય.

સંધટ્ટિયા;-એક પાસું ફેરવી પીડા કરી.

પરિયાવિયા,—પીટયા એટલે પરિતાપ ઉપજાવ્યા.

કિલામિયા,—જેથી કોઈને કીલામના ઉપજી હોય.

ઉદવિયા,—ઉપદ્રવ કર્યા ત્રસવ્યા હોય.

ઠાણાઓઠાણું સંકામિયા,—એક સ્થાનથી બીજે સ્થાનકે મુક્યા હોય.

જીવિયાઓ વવરોવિયા,—આવખા થકી ચુકાવ્યા.

તસ્સમિન્છામિદુઃકૃં.—તે પાપ મિથ્યા, નિષ્ક્રુણ થાઓ.

૫૬ (૨૬) સંપદા (૮) ગુરૂં (૧૪) લઘુ (૧૩૬) સર્વ વર્ણ (૧૫૦)

(૬) અથ તસ્સ ઉત્તરીના અર્થ.

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું,—તે પાપની વિશેષ સુદ્ધિ કરવાને.

પાયચ્છિત્ત કરણેણું,—તે પાપને છેદ કરવાને.

વિસોહી કરણેણું,—આત્માને સુદ્ધ કરવાને.

વિસદ્ધી કરણેણું,—આત્માને માયાદી ત્રણ શક્ય રહીત કરવાને.

પાવાણું કમ્ભાણું,—પાપ કરમ તેને.

૧ ધરિઆવહીમાં અભિહયાદિદે દશ પ્રકારે પ્રાયશ્ચિ કલ્પું તે જીવના ૫૬૩ ભેદ સાથે ગણીએ ત્યારે ૫૬૩૦ થાય તે રાગ દ્વેપે જમણા કરીએ ત્યારે ૧૧૨૬૦ થાય તે મન વચન કાયાએ ત્રણ યોગે તમણા કરી ત્યારે ૩૩૭૮૦ થાય તે કરવે કરાવવે અને અનુમોદવે એ ત્રણ કરણે તમણા કરીએ ત્યારે ૧૦૧૩૪૦ થાય, તે અતિત ૧ અનાગત ૨ ને વર્તમાન ૩ એ ત્રણ કાળથી ત્રિગુણા કરીએ ત્યારે ૩૦૪૦૨૦ થાય તે અરિહંતસખિખચં ૧ સિદ્ધસખિખચં ૨ સાહુસખિખચં ૩ દેવસખિખચં ૪ ગુરૂસખિખચં ૫ અપ્પસખિખચં ૬ એ છ સાખે છગુણા કરીએ ત્યારે ૧૮૨૪૧૨૦ મિન્છામિદુઃકૃં થાય.

નિઘાયણક્રુએ, —ટાળવાને અર્થે.

કામિકાઉસ્સગ્ગાં, —કાઉસ્સગ્ગ કરુંદું. ક્ષતિ,

૫૬ (૬) સંપદા (૧) ગુરૂ (૧૦) લઘુ (૩૯) સર્વ વર્ણુ (૪૯)

(૭) અથ અન્નથ્થ ઉસસિણં અર્થ સહિત.

અન્નથ્થ ઉસસિએણું, અન્યત્ર કહીયુ તે ટાળી, શુ? ટાળી તે કહેછે.
કાચિ સ્વાસ લેતાં.

નીસસિએણું, ખાસિએણું, છીએણું, —નીચોસ્વાસ લેતાં, ઉધરસઆવે.
છીક આવે.

જાભામએણું, ઉકુએણું, વાય નિસગ્ગેણું, —ખાસાવડે, આડકાર-
વડે, વાયુ સંચયથી.

ભમલિએ, પિત્ત મુચ્છાએ. સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, —તમ્મર
વડે, પિત્તના ઉગ્ગળાથી, અંગના સુક્ષ્મ સંચારથી.

સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, —સુક્ષ્મ ઉધરસના ગળવા વડે.

સુહુમેહિં દિક્કિ સંચાલેહિં, —સુક્ષ્મ દ્રષ્ટિના સંચાર વડે.

એવંમામએહિં, આગારેહિં, —આ પૂરોક્ત આગાર આદે લેધને
ખીજ પણ આગારથી.

અભગ્ગો, —સર્વથા અભગ્ગ એટલે અણભાગ્યો.

અવિરાહિઓ, —યોગ એ ન વિરાધ્યો.

હુજ્જ મે, કાઉસ્સગ્ગો, —એવો કાઉસ્સગ્ગ મુજને હોજ્જે.

જાવઅરિહંતાણું, —ભગવંતાણું, —જ્યાં સુધી અરિહંત ભગવાનને.

નમુકારેણું, —નમસ્કાર કરી એટલે “નમો અરિહંતાણું” એવું ઉચ્ચા-
રણુ કરી.

ન પારેમી.—પાંડુ નહી.

તાવકાય,—આં સુધી કાય ને દેહ.

ઠાણેણુ,—એક સ્થાનકે ઉભો રહેવે કરી.

મોણેણુ,—મૌન ને વચન રૂંધવે કરી.

ઝાણેણુ,—ધ્યાન ને ધર્મને વિષે મનનું સ્થિરપણુ તેણે કરી.

અપ્પાણુ વોસિરામિ.—આપણો (દેહ) વોસિરાવુંછું. ધૃતિ.

(એ હાથ ઢીચણુ ઉપર હાથ રાખી અત્રીસ સ્વાસોસ્વાસે ચાર નવકારનો મનમાં કાકરસગ્ગ ચિંતવવો પછી “નમો અરિહંતાણુ” પ્રગટપણે કહી પારવો પછી જોગમુંદ્રાએ)

(૬) અથ લોગસ્સ અર્થ સહિત.

લોગસ્સ ઉજ્જેઅગરે,—લોકને ઉઘોત કરનાર છે.

ધમ્મ તિથ્થયરે જીણુ;—ધર્મ તીર્થ ને ચતુર્વિધ સંઘ તેહના પ્રવર્તના વણહાર અને રાગાદિ આંતરંગ વયરી જેણે જીત્યા છે.

અરિહંતે કિત્તધંસ;—એવા અરિહંતને નામ લેષકિર્ત્તિશ વા સ્તવીશ.

અઉવિસંપિ કેવલી. ૥૧૥—ઋપભાદિક ચોતીશ તીર્થંકર વર્તમાન કાળે કેવળ જ્ઞાની થયા અપી શબ્દે એરવતાદિક ક્ષેત્રના તીર્થંકર-પ્રહણુ કરીએ.

ઉસલ મજ્જયં વંદે,—૧ લા શ્રી ઋપભદ્રેવજીને હું વાંદુછું વળી બીજા શ્રી અજીતનાથજીને હું વાંદુછું.

સંભવ મલિનંદણું ચ સુમધં ચ;—વળી ૩ જા શ્રી સંભવનાથજીને હું વાંદુછું વળી ચોથા શ્રી અભિનંદન દેવને હું વાંદુછું વળી પાંચમા સુમતિનાથજીને હું વાંદુછું.

પઉમપ્પહં સુપાસં,—વળી ૬ ઠા પદમ પ્રભુજીને હું વાંદુ

૭ મા સુપાર્શ્વનાથજીને હું વાંદુછું.

જીણું ચ ચંદ્રપહું વંદે. ૧૧૨૧—એ સર્વે જીનછે વળી ૮ મા ચંદ્ર-
પ્રભ દેવને હું વાંદુછું.

સુવિહિંચ પુરંદરંતં,—વળી ૯ મા સુવિધિનાથજી અને ખીજી
નામ પુષ્પદંત છે તેમને હું વાંદુછું.

સીતલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જંચ;—વળી ૧૦ મા સીતલ નાય-
જીને હું વાંદુછું વળી ૧૧ શ્રેયાંસનાથજીને હું વાંદુછું વળી
૧૨ મા વાસુપૂજ્જસ્વામીને હું વાંદુછું.

વિમલ મણંતં ચ જીણું.—વળી ૧૩ વિમળનાથજીને હું વાંદુછું વળી
૧૪ મા અનંતનાથજીને હું વાંદુછું તે સર્વે જીનછે.

ધર્મસંતિંચ વંદામિ. ૧૧૩૧—વળી ૧૫ મા ધર્મનાથજીને હું
વાંદુછું વળી ૧૬ મા શાંતિનાથજીને હું વાંદુછું.

કુંથુ અરંચમહિં,—વળી ૧૭ મા કુંથુનાથજીને હું વાંદુછું વળી
૧૮ મા અરનાથજીને હું વાંદુછું વળી ૧૯ મા મહિનાજીને હું વાંદુછું.

વંદે મુણિસુવયં નમિજીણુંચ;—વળી ૨૦ મા મુનિ સુવ્રતસ્વામીને
હું વાંદુછું વળી ૨૧ મા નમી જીનને હું વાંદુછું.

વંદામિ રિદુનેમિં;—વળી ૨૨ મા અરિદુનેમીને હું વાંદુછું.

પાસ તહ વદ્ધમાણુંચ,— ૧૧૪ ૨૩ મા પાર્શ્વનાથજીને હું વાંદુછું
વળી તીમજ ૨૪ મા વર્દમાનસ્વામી, જે મહાવીરસ્વામીને
હું વાંદુછું.

એવં મએ અભિથુઆ,—એ પ્રકારે નામ પૂર્વક સ્તવ્યા.

વિહુય રચમલા પહીણુ જરમરણા;—રજ તે ઢીલુ કર્મ બંધન,
મળ, તે નિદાયિત કર્મ બંધન, એ બે પ્રકારનાં કર્મ બંધન જેણે
નાસ કર્યા છે અને જેનાં જરા મર્જુ ક્ષય ગયાંછે.

ચક્રવીસંપિ જીવરા,—એ ઋષભાદીક ચોવીસે જીવરા જે
તિથ્યયરામેપસિયંતુ,—૥૫૥ તીર્થકર મુઝને પ્રસન્ન થાઓ.
કિત્તિઅ વંદિઅ મહિઆ,—એ ચોવીસે તિર્થકરને પોતપોતાના
નામે સ્તવ્યા. વાંધા. પૂજ્યા.

જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા;—જે ત્રણ લોકમાં ઉત્તમ સિદ્ધ થયા.
આરૂગ્ય બોહિલાભ;—તે રોગ રહિતપણુ જીવ ધર્મની પ્રાપ્તિ
સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ,—૥૬૥ સમાધિ જે રૂઢ મનનું સ્વચ્છ
પણુ ઉત્તમ પ્રકારનું મુઝને આપો.

ચંદ્રસુ નિમ્મલયરા,—વળી એ ચોવીસ તિર્થકર ચંદ્રમાથી
અત્યંત નિર્મળ છે.

આઠચિંચુ અહિઅં પયાસયરા;—અને સૂર્ય થઈ અધીક પ્રકાશવંતછે.
સાગરવરગંભીરા,—સ્વયંભૂરમણુ સમુદ્રની પઠે ગંભીરછેતે જીવરા.
સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ. ૥૭૥—સકળ કર્મ ક્ષય કરી
સિદ્ધિએ પહોંચ્યા તે સિદ્ધિ મુઝને દેખાડો આપો. ઈતિ.

પંદ (૨૮) સંપદા (૨૮) ગાથા (૭) ગુરૂ (૨૭) લઘુ (૨૨૫)
સર્વવર્ણ (૨૫૬)

॥અથ મુહુપતિના ૫૦ બોલ શ્રંગ સુધાના.॥

સુત્ર અર્થ તત્ત્વ કરી સદ્ગુ ૧ સમકિત મોહની.૨
મીશ્ર મોહની. ૩ મિથ્યાત મોહની ૪ પરીહર.
કામ રાગ ૫ સ્નેહ રાગ ૬ દ્રષ્ટી રાગ ૭ પરીહર.
સુદેવ ૮ સુગુરૂ ૯ સુધર્મ ૧૦ આદર;
કુદેવ ૧૧ કુગુરૂ ૧૨ કુધર્મ ૧૩ પરીહર,
જ્ઞાન ૧૪ દર્શન ૧૫ આરિત્ર ૧૬ આદર.

(૨૧)

જ્ઞાન ૧૭ દર્શન ૧૮ ચારિત્ર ૧૯ વિરાધના પરીહરૂં,
મનગુપ્તિ ૨૦ વચનગુપ્તિ ૨૧ કાયગુપ્તિ ૨૨ આદરૂં;
મન ડંડ ૨૩ વચન ડંડ ૨૪ કાય ડંડ ૨૫ પરીહરૂં,

॥ હવે અંગના બોલ ૭૫ લખ્યા છે. ॥

હાસ્ય ૧ રતિ ૨ અરતિ ૩ પરીહરૂં ડાબે હાથે પડીલેહવા,
ભયઝસોગ પદુગંચ્છા ૬ પરીહરૂં જમણે હાથે પડી લેહવા
કુબ્જલેશ્યા ૭ નિલલેશ્યા ૮ કાપોતલેશ્યા ૯ પરીહરૂં
માથા ઉપર પડી લેહવા.

રસગારવ ૧૦ રિદ્ધિગારવ ૧૧ સાતાગારવ ૧૨ પરીહરૂં
મોંઢે પડીલેહવા.

માયાશલ્ય ૧૩ નિયાણુશલ્ય ૧૪ મિથ્યાત્વશલ્ય ૧૫
પરીહરૂં. છાતી આગળ પડી લેહવા.

કોંઘ ૧૬ માન ૧૭ પરીહરૂં. પુઠે પડી લેહવા. માયા
૧૮ લોભ ૧૯ પરીહરૂં આગળ પડી લેહવા.

પૃથ્વીકાય ૨૦ અપકાય ૨૧ તેઉકાય ૨૨ ની જયણા
કરૂં. ડાબે પગે પડી લેહવા.

વાઉકાય ૨૩ વનસ્પતિકાય ૨૪ ત્રસકાય ૨૫ ની રક્ષા
કરૂં. જમણે પગે પડી લેહવા.

તે મધ્યે સાધુ શ્રાવકને બોલ ૫૦ કહેવા. અને લેશ્યા
૩ શલ્ય ૩ કપાય ૪ એ દસ સિવાય બોલ ૪૦ સાધવી
શ્રાવિકાને કહેવા. ધનિ.

॥ કરેમિમંતે અર્થ સહીત. ॥

કરેમિભંતે સામાઈયં,—હે ભગવંત હું સામાયક કરુંછું
 સાવજજં જોગંપચ્ચખ્યામિ,—પાપ યુક્ત વ્યાપાર ને સાગ કરું છું
 જાવ નિઅમં પંજજીવાસામિ,—જ્યાં સુધી નિયમને સેવુ ત્યાં સુધી.
 દુવિહં, તિવિહણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું—કરવું નહી,
 કરાવવું નહિ, મન વચન કાયાએ કરીને.

ન કરેમિ, ન કરાવેમિ,—ન કરે ન કરાવુ.

તરસ ભંતે, પડિક્કમામિ—હે ભગવંત હું પડિક્કમુંછું નિવર્તુંછું.

નિંદામિ ગરિહામિ,—આત્મ સામે નિંદુંછું અને ગુરુ સામે ગ્રહુંછું.

અપ્પાણું વોસિરામિ.—આત્માને વોસિરાવું છું. ધર્મ.

॥ સમાઈઅવયજુતો અર્થ સાહિત. ॥

સામાઈઅ વયજુતો,—સામાયક વ્રત યુક્ત હોય.

જાવ મણે હોઈનિયમ સંજુતો,—જ્યાં સુધી મનમાં નિયમ
 સહિત હોય ત્યાં સુધી.

છિન્નઈ અસુહં કમ્મં,—છેદે અશુભ કર્મને.

સામાઈઅ જતિઆવારા. ॥૧॥—સામાયક નેટલી વાર કરે
 તેટલી વાર.

સામાઈઅમિ ઉ કએ,—વળી સામાયક કરે=કરવાથી.

સમણોઈવ સાવએ હવઈ જમ્હા;—સાધુના સરિખો શ્રાવ હોય
 જે કારણ માટે.

એએણ કારણેણું,—એ કારણ માટે.

બહુસો સામાઈઅ કુજ્જ. ॥ ૨ ॥ ઘણાં ઘણાં સામાયક કરવાં.

સામાયિક વિધિ લીધૂ, વિધિ પારયુ, વિધિ કરતાં જે કોઇ અવિધિ હુઓ હોય, તે સર્વીહું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં ॥૧॥ દશમનના દશ વચનના બાર કાયાના એવં ૩૨ દોષમાં જે કાંઇ દોષ લાગ્યો હોય તે સર્વી હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં ઇતિ.

॥ અથ સામાયકના ૩૨ દોષ લિખ્યતે ॥

મનના દશ દોષ.

(૧) પૈરી દેખી રીસ કરે (૨) અવિવેક ચિંતવે (૩) અર્થ ન ચિંતવે (૪) મનમાં ઉદ્વેગ ધરે (૫) યશની વાંછા કરે (૬) વિનય ન કરે (૭) ભય ચિંતવે (૮) વ્યાપાર ચિંતવે (૯) ફળનો સંદેહ રાખે (૧૦) નિયાણું કરે.

વચનના દશ દોષ.

(૧) કુવચન બોલે (૨) હુંકારાકરે (૩) પાપ આદેશ દીએ (૪) લવારો કરે (૫) કલહકરે (૬) આવો, જાઓ કહે (૭) ગાળ બોલે (૮) બાલક રમાડે (૯) વિકથા કરે (૧૦) હાંસી કરે.

કાયાના બાર દોષ.

(૧) આશન ચપળ (૨) ચારે દિશાએ જુઓ (૩) સાવધ કામ કરે (૪) આલસ મરડે (૫) અવિનયે બોલે (૬) ઓડું લેઈ બેસે (૭) મેલ ઉતારે (૮) ખરજ ખણે (૯) પગ ઉપર પગ ચઢાવે (૧૦) અંગ ઉઘાડુ મુકે (૧૧) અંગ ઢાંકે (૧૨) ઉઘે એ સર્વ મળી ખત્રીશ દોષ સામાયકમાં અજત-નાથી લાગે છે, તે નિવારવાનો ખપ કરવો એ વિનંતી છે.

॥અથ સામાયક લેવાની વિધિ॥

પ્રથમ સુદ્ધ વસ્ત્ર પેહેરી ઉંચે આસને પુસ્તક પ્રમુખ મુકીને શ્રાવક અથવા શ્રાવિકા ચરવલેથી જગ્યા પુજા કરાસણું પાથરી ઉપર બેસી ડાબા હાથમાં મુહપત્તી મુખ આગળ રાખી જમણે હાથ થાપનાજી સન્મુખ રાખીને એક નવકાર ગણી પંચિન્દિય કહી ઇચ્છામિ ખમાસમણુ દેઈ ઇચ્છાકારેણુ કહી ધરિયાવહિઆ તસઉત્તરી અન્નથ્ય ઉસસીં એણુ કહી એક લોગસનો અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહી ખમાસમણુ દેઈ ॥ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન ॥ સામાયિક મુહપત્તી પડિલેહું ઇચ્છં એમ કહી મુહપત્તી તથા અંગની પડિલેહુણના પચાસ બોલ કહી મુહપત્તી પડિલેહિએ ॥ ખમાસણુ દેઈ ઇચ્છા કારેણુ સંદિસહ ભગવન સામાયિક સંદિસાહુ ઇચ્છં ॥ ખમાં ॥ ઇચ્છાં ॥ સામાઈક ઠાઉં ઇચ્છં એમ કહી બે હાથ જોડી એક નવકાર ગણી ॥ ઇચ્છકારી ભગવન પસાય કરી સામાયિક ઠંઠક ઉચ્ચરાવોજી વડિલ, કરેભિભંતે કહે ॥ પછી ખમાસમણુ દેઈ ઇચ્છાં ॥ બેસણુ સંદિસાહુ ખમાં ઇચ્છાં બેસણુ ઠાઉં ખમાં ॥ ઇચ્છાં ॥ સઝાય સંદિસાહુ ॥ ખમાં ॥ ઇચ્છાં ॥ સઝાય કરૂં ॥ ઇચ્છં ॥ એમ કહી ત્રણ નવકાર ગણવા પછી બે ઘડી સઝાય ધર્મધ્યાન કરવું મતિં

॥અથ સામાયક પારવાની વિધિ॥

॥ ખમાસમણુ દેઈ ॥ ધરિયાવહિ પડિક્રમિ યાવત

લોગરસ સુધી કહી ॥ ખમા૦ ॥ ઇચ્છા૦ ॥ મુહુપત્તી પડિલેહુ
કહી મુહુપત્તી પડિ લેહી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સામાયક પાર્થ ॥
યથા શક્તિ ॥ વળી ખમા૦ ॥ ઇચ્છા૦ ॥ સામાયક પાર્થ ॥
તહત્તિ કહી પછી જમણા હાથ ચરવળા ઉપર અથવા કટા-
સણા ઉપર થાપી એક નવકાર ગણી “સામાયક વયજીતો”
કહીએ ॥ પછી જમણા હાથ થાપના સામે સવળો રાખીને
એક નવકાર ગણીએ. ॥ ઇતિ.

॥ અથ જગચિંતામણી સહિત ॥

(ત્રણ ખમાસણ દેઈ)

ઇચ્છા કારેણ સંદિ સહ ભગવત ચૈત્યવંદન કરૂ ઇચ્છં.

જગ ચિંતામણિ જગનાહુ,—જગતના જીવોના મનોવાંછિ-
ત પુરવાને ચિંતામણી રત્ન જેવા અને ત્રણ જગતના નાથ.

જગગુરૂ જગ રંખખણુ,—જગતના જીવોને હિતોપદેશ દેવા-
થી જગતના ગુરૂ અને ત્રણ જગતના રક્ષણ કરનાર.

જગભંધવ જગસથવાહુ,—ત્રણ જગતના જંતુના મોટા
વિવેકવંતભાઈ અને મોક્ષાભિલાષી સાધુ પ્રમુખના સાર્યવાહુ.

જગભાવ વિચ્ચંખખણુ,—જગતના ભાવ જનણવાને વિષે
વિચક્ષણ (ડાહ્યા),

અકુવય સંઠવિચ્ચ રૂવ,—અટાપદ પર્વતને વિષે ભર્તૃયકવ-
ત્તિએ સ્થાપ્યાં છે રૂપ (ચિંત) તે જોદનાં

કમ્ભકૂ વિણાસણુ,—અટ કમ્ભના વિનાસ કરનાર,

ચઉવિસંધી જીણવરજયંતુ,—એવા ઋપભાદ્રિક ચોવીસે જી-
નવર જયવંતા વરતો

અરપડિહય સાસણુ. ૧૧૧૧—અપ્રતિહત જે કોઈનું હણ્યું
જીત્યું ન જાય એવું જોડનું સાસન છે.

કમ્મભુમિહિં કમ્મભુમિહિં.—અસિ મપી અને કૃપિ રૂપ
કર્મ જીહાં વર્તે છે તેને કર્મ ભૂમિકા કહીએ તે કર્મ ભૂમિનાં પત્તર
ક્ષેત્રને વિષે.

પદ્મ સંઘયણિ,—પ્રણમ સઘયણ વજ્રકપભનારાયય તેના ધણી એવા.

ઉક્કોસય સત્તરિસય.—ઉદ્દટ્ટ પણે એકસો સીતેર

જિણુવરાણ વિહરંતજ્જભઠ.—તીર્થંકર દેવો વિચરતા લાભે

નવ કોડિહિં કેવળિણુ.—નવ કોડિ કેવળ જ્ઞાની માહરાગ.

કોડિ સહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મઠ,—નવ હજાર કોડિ સાધુ જીનાગમથી
જાણીએ.

સંપદ જીણુવર વીસ મુણિ.—સંપ્રતિ એટલે લાલચાં શ્રીમધરસ્વામી

પ્રમુખ વીસ જીનવર વિચરતા પામીએ અને મુનિ.

ખિહુ કોડિહિં વરનાણુ,—જે કોડિવર પ્રધાન કેવળ જ્ઞાન ધારક
પામીએ

સમણહ કોડિ સહસ દુઅ,—અને શ્રમણ સાધુ જે હજાર કોડિ પા-
મીએ તે સર્વને

થુણિજય નિચ્ચ વિહાણિ, ૧૧૧૧—નિચ્ચ પ્રભાને સ્તવિએ.

જયઉસામી જયઉસામી,—જયવંતા વર્તે સ્વામી જયવંતા વર્તે.

રિસહ સત્તંજ,—ઋપભ દેવ સ્વામી શ્રી શત્રુંજય તિર્થ ઉપર છે તે

ઉજિંત પહુ નેમિ જિણુ,—શ્રી ગીરનારજી ઉપર શ્રી નેમીજીન પ્રભુ
છે તે જયવંતા વર્તે.

જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણુ,—અને વળી સલપુરી એટલે સાચોર
નગર તેના આભૂષણ રૂપ શ્રી મહાવીર સ્વામી જયવંતા વર્તે

ભરૂચઘડિં મુણિસુવય,—ભરૂચ નગરમાં મુનિસુવત સ્વામી
જયવંતા વર્તો.

મુહુરિપાસ દુહુરિચ ખંડણુ.—મુહરી નગરમાં શ્રીપાર્શ્વનાથ સ્વા-
મી દુખદુરિતનો ખંડણુદાર છે તે જયવંતા વર્તો.

અવર વિદેહિં તિથ્યર.—૧ળી બીળ વિદેહમાં તિથ્યર
ચિહું દિસિવિદિસિ જિંકેવિ, ચારે દિશાઓ અને ચાર વિદિશાઓ
એટલે ખુણાઓમાં જે કોઈ

તીઆણાગય સંપદ્ય,—અતીત અનાગત અને વર્તમાન એ ત્રણકાળના
વંદુ જીણુ સર્વેવિ, ૧૩૩—તે સર્વ જીન તિથ્યરને હું વાંદુધું.

સત્તાણુ વધ સહસ્સા, લખખા છપત્ર અકુ કોટીઓ,
બત્તીસય બાસિઆઈ, તિએલોએ ચેમએ વંદે ૧૪૪૧ સત્તાણુ હગ્ગર
છપત્ર લાખ આડ કોડ બત્તીસેનેખ્યાસી એટલે આડ કોડ સ-
તાવન લાખ બસેને ખ્યાસી (૮૫૭૦૦૨૮૨) એટલા ત્રણ લો-
કમાં ચૈલ જે પ્રાશાદ છે તેને હું વાંદુધું.

પનરસ કોડિ સયાઈ, પનરસે કોડ.

કોડિઆયાલ લખખ અડવત્રા,—એતાળીશ કોડ અડવત્રાખ.

છત્તીસસહસ અસિઆઈ,—છત્તીશ હગ્ગરને એશી (૧૫૪૨૫૮૩૬૦૮૦

સાસય બિંબાઈ પણુમામિ, ૧૫૫—એટલા સાસ્વતાજીન બિંબ જીન
પ્રાશાદમાં છે તે સર્વ પ્રતે હું પ્રણમુધું. ધતિ.

અથ જનકિંચી.

જંકિચિનામતિથ્ય,—જે કોઈ નામે તિથ્ય.

સગે પાયાળિં માણુસસોએ,—સ્વર્ગમાં પાતાળમાં અને મનુષ્યલોકમાં

જાઈ જિણુ બિંબાઈ,—જે જિનરાજના બિંબ છે.

તાઈ સંવાઈવંદાભિ.॥૬॥—તે સર્વ પ્રતે વાંદુ નમસ્કાર કરે છું ઇતિ.

(ત્યાં પંચાગ પ્રણામ કરી બે દીચણ ભુમિકાએ લગાડી બે હાથે જોગ મુદ્રા કરી શકસ્તવ એટલે નમુથ્યુણું જોડવું).

॥ અથ નમુથ્યુણું અર્થ સહિત ॥

નમુથ્યુણું અરિહંતાણું;—નમસ્કાર થાઓ અરિહંતને.

ભગવંતાણું;—ભગ શબ્દનાં ૧૪ અર્થ છે તેમાંથી બાર અર્થ યુક્ત પ્રભુજી છે માટે ભગવંત તે અરિહંત ભગવંત પ્રતે નમસ્કાર થાઓ.

આધગરાણું;—વળી સર્વ તિર્થકર પોતપોતાને સાસને સિધાંતની આદી કરનાર છે માટે આદિકર.

તિથ્યરાણું;—તીર્થ જે ચતુર્વાધ સંધ તેહના સ્થાપન કરનાર છે માટે તિર્થકર.

સયંસંયુદ્ધાણું;—ઉપદેશ વિના પોતાની મેળે ધર્મ જાણે છે માટે સ્વયંસંયુદ્ધ.

પુરિસુત્તમાણું;—પુરિસને સર્વ જીવ તે માંહી પરોપકાર ગુણે કરી હિતમ છે માટે પુરિસુત્તમ.

પુરીસસીહાણું;—પુરૂષમાં ઉપસર્ગ સહવાને સિંહ સમાન માટે પુરૂષ સિંહ.

પુરિસવર પુંડરીઆણું;—પુરૂષ માંહી વર પ્રધાન પુંડરીક કમળ સરખા છે.

પુરિસવર ગંધહૃથીણું;—પુરૂષમાં ગંધ હસ્તીજેવા.

લોગુત્તમાણું, લોગનાહાણું;—લોકમાં ઉત્તમ, લોકના નાથ.

લોગહિઆણું, લોગપદ્મવાણું;—લોકના હિત કરનાર, લોકમાં દીવા સમાન.

લોગપન્નેઅગરાણું;—લોક પ્રતે પ્રકાશ કરનાર સૂર્ય સમાન.

અભયદયાણું;—અભયના આપનાર.

ચખ્ખુદયાણું;—અજ્ઞાનીને જ્ઞાનરૂપી ચક્ષુના આપનાર.

મગ્ગદયાણું;—કુમાર્ગ મુકાવી મેક્ષ માર્ગના દેનાર.

સરણદયાણું;—દુર્ગતીથી મુક્તતાને શરણ આપનાર.

બોહિદયાણું;—દર્શને કરી ભવ્યજીવને બોધિ (સમકીત)ના આપનાર.

ધમ્મદયાણું;—દેશ વિરતિ સર્વવિરતિ બે પ્રકારના ધર્મને આપનાર.

ધમ્મ દેસયાણું;—યોગ્યતા બેધ ધર્મનો ઉપદેશ કરનાર.

ધમ્મ નાયગાણું;—પ્રભુજીએ પોતે ધર્મ પાળ્યો અને બીજાને દીધો માટે ધર્મનાયક (હાકુર).

ધમ્મ સારહિણું;—પોતે માર્ગે રહે અને ઉન્માર્ગે ચાલનારને ધર્મ માર્ગે ચલાવે માટે ધર્મ સારથી.

ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટીણું;—ધર્મ ચક્રે ચારગતિનો અંત કરી પંચમી સિદ્ધ ગતિ પામે માટે ધર્મવર ચતુરંત ચક્કવર્તી.

અપ્પહિહુય વરનાણુ દંસણુ ધરાણું;—અપ્રતિહત જે ભીતાદિકે હણાય નહીં એવું વર પ્રધાન દેવળ જ્ઞાન અને દેવળ દર્શન તેહના ધારક માટે અપ્રતિહત વર જ્ઞાન દર્શન ધર.

વિચ્છેદ્ધઉમાણું;—છદ્ધ જે જ્ઞાના વરણીયાદિક ચાર ઘાતિ કર્મ વ્યાવ્રત નામ નિવર્ત્યાં ક્ષય ગયાં માટે વ્યાવ્રત છદ્ધ.

જિણાણું જાવયાણું;—જન રાગાદિ વચરિને જીત્યાછે અને બીજાને જીતાવનાર માટે જીવક.

તિન્નાણું તારયાણું;—જન પોતે સંસાર સમુદ્ર તરયાછે અને બીજાને તારણુહાર છે માટે તારક.

બુદ્ધાણું બોહુયાણું;—જન પોતે બુદ્ધતત્વના જાણુ છે ભવ્ય જીવને તત્વનું જાણુપણુ કરાવે માટે બોધક.

મુક્તાણું મોયગાણું;—જન પોતે કર્મ જંધનથી મુકાણા છે અને
 ' જીજ્ઞાસે મુકાવે છે માટે મોયક.

સવ્યતુણું સવ્યદરિસીણું;—સર્વ સુક્ષ્મ બાદરવસ્તુને જાણે અને સર્વ
 વસ્તુ પ્રતક્ષ માફક દેખે માટે સર્વજ્ઞ સર્વદર્શી.

શિવ મયલ મરૂચ મણુંત મખયમવ્યાબાહ મખુણરાવત્તિ
 સિદ્ધિ ગમ્ નામધેય ઠાણું સંપત્તાણું;—સર્વ ઉપદ્રવ રહિત
 અચળ રોગ રહિત અનંત અક્ષય બાધા રહિત ફરીથી જન્મને
 પાછું સંસારમાં આવવું નથી માટે અપુનરાવૃત્તિ ને સિદ્ધિ ગતિ
 નામ ધારણ કર્યું છે એવું સ્થાનક પામ્યા છે એવા.

નમો જીણાણું જિઅભયાણું;—જન તીર્થંકર સંસારના ભય જિ-
 તનારને મારો નમસ્કાર થાઓ.

જેઅ અર્ધઆસિદ્ધા;—જે અતીત ગયા કાળને વિષે અનંતા સિ-
 ધ્યા મોક્ષ ગયા.

જેઅ ભવિસ્સંતિણાગએકાળે;—વળી જે આનાગત આવતે કાળે
 અનંતા સિદ્ધ થશે.

સંપદઅવટ્ટમાણા;—વળી સંપ્રતિવર્તમાન કાળે વર્તમાન ચોવિ-
 શીએ ઋપભાદિક થયા અને મહાવિદેહ ક્ષત્રને વિષે વીસ વિ-
 હરમાન શ્રી મંધર સામ્યાદિક જયવંતા વર્તે છે.

સવ્વેતિ વિહેણું વંદામી, તે સર્વ તિર્થંકર પ્રતે મનવચન કાયારૂપ
 ત્રિવિધે કરી પંચાંગે વાંદું છું ધતિ. (નમુથ્યુણાથી તિવિહેણુ વંદામિ
 સુધી સર્વ અક્ષર) (૨૯૭) તેમાં ગુરૂ (૩૩) લઘુ (૨૬૪) અને
 જિઅભયાણું સુધી ૫૬ (૩૩) સંપદા (૯)

॥ અંથ જાવતિ ચેઈઆઈ અર્થ સહિત ॥

જવંતિચેઈઆઈ;—જેટલા પ્રાસાદને જન બિંબછે.

ઉઠ્ઠેઅ અહુઅ તિરિઅ લોઅેઅ,—ઉઠ્ઠ લોકે૧ અધો લોકે ૨ અને તિર્ણ લોકે૩.

સવ્યાધંતાધંવિદે, ધહસંતોતત્થસંતાધં. ॥૧૧॥—તે સર્વ ધહાં રહ્યો થકો તિહાં રહ્યાં ભગવંતના ચૈત્યતેપ્રતે હું ભાવ સહિત વાંદુધું ઇતિ. (સંપદા (૪) ગાથા (૧) પદ (૪)-ગુરૂ (૩) લઘુ (૩૨) સર્વવર્ણુ (૩૫) (ઈચ્છામિખમાસણો કહી ખમાસમણુ દેવું.)

॥ અથ જાવંત કેવિસાહુ અર્થ સહિત ॥

જવંતકેવિસાહુ,—જે કોઇ ચારિત્રિયા સાધુ.

ભરહેરવય મહાવિદેહુઅ,—પાંચ ભરત પાંચ એરવત અને પાંચ મહાવિદેહ એ પત્તર ક્ષેત્રમાં

સવ્વેસિંતેસીંપણુઓ, તિવિહુણુ તિદંડ ચિર્યાણુ. ॥૧૧॥—મન વચન કાયાએ કરીને મનદંડ વચનદંડ કાયદંડ એ ત્રણુથી વિરમ્યા નિવર્ત્યાછે તે સર્વ પ્રતે પ્રણામ નમસ્કાર કરુંધું. ઇતિ સંપદા (૪) પદ (૪) ગાથા (૧) ગુરૂ(૩) લઘુ (૩૨) સર્વવર્ણુ (૩૮)

॥ અથ નમસ્કાર અર્થ સહિત. ॥

નમોઽહંત સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ—અરિહંત ૧ સિદ્ધ ૨

૧ ઉઠ્ઠ લોકે વૈમાનિકમાં ૮૪૯૭૦૨૩ એટલા પ્રસાદછે તેમાં ૧૫૨૯૪૪૭૬૦ જન બિંબછે અને જ્યોતિષિમાં અસંખ્યાતાં પ્રાસાદછે તેમાં અસંખ્યતા જન બિંબછે તે પ્રતે. ૨ અધોલોકે ભવનપતીમાં ૭૭૨૦૦૦૦૦ પ્રાસાદછે તેમાં ૧૩૮૯૬૦૦૦૦૦૦ જન બિંબછે અને વ્યંતરમાં અસંખ્યાતાં પ્રાસાદે અસંખ્યાતા જનબિંબ છે તે પ્રતે. ૩ વળી તિર્યગલોકમાં ૩૨૫૯ પ્રાસાદ છે તેમાં ૩૯૧૩૨૩ જનબિંબછે એટલા સારવતા પ્રાસાદ અને સારવતાં જનબિંબ અને અસારવતાની કંઈ ગણતરી નથી. તે સર્વ પ્રતે ભાવ સહિત વાંદુધું.

આચાર્ય ૩ ઉપાધ્યાય ૪ સર્વસાધુ ૫ એ પાંચે પરમેશ્વરને મારાનમસ્કાર હો.

॥અથ નવસર્ગહર સ્તવન અર્થ સહિત.॥

ઉવસગ્ગ હરપાસં,—ઉપસર્ગનો હરનાર પાર્શ્વનામે જક્ષ જેનો સેવક છે એવા.

આસવંદામિકમ્ભવણમુક્તં,—શ્રી પાર્શ્વનાથજી પ્રભુને હું વાંદુ છું. વળી તે પ્રભુજી કેવા છે? સ્થિતિ આદિએ ધન નિવડ જે મોહા. દિક ક્રમ તેથી મુક્તિપાછે.

વિસહરવિસનિત્રાસં,—દ્રવ્યથી તિર્યચ સર્પને ભાવથી મિથ્યાત રૂપ સર્પ તેનું વિપ નાસ કરનાર છે.

મંગલ કક્ષીણ આવાસં. ॥૧॥—મંગળ અને કલ્યાણનું ઘરછે.

વિસહર કુલોગમતં,—“વિપધર સ્પૃક્ષિંગ” નામે અહાર અક્ષરનો શ્રી પાર્શ્વનાથનો મંત્રછે.

કઠેધારેઈ જેસયામણુઓ,—સદૈવ નિરંતર જે મનુષ્ય કંઈને વિષે ધરે.

તસ્સ ગહ રોગ મારી,—તેના પ્રતિકુળ અહ જ્વરાદિક રોગને મરગી.

દુઃ જરાજાતિ ઉવસામં. ॥૨॥—જન્ય તથા ઉપશાંત થાય એટલે તેની પીડાં હોય નહીં.

ચિકુઉ દુરે મંતો,—અથવા હું સ્વામી એ તાહારે મંત્ર દૂર વેગળા રહો કેમકે

ઉક્ષ્મણામોવિ બહુ ક્ષ્ણો હોઈ,—તાહારે પ્રણામ પણ ઘણો ક્ષણ-દાયક હોય તેથી.

નર તિરિએમુવિ જા,—પરલોકે મનુષ્ય તિર્યચ ભવમાં ગએલા જવ નિશ્ચે.

ખાવંતિ ન દુઃખ દોગચ્ચં. ॥૩॥—દુઃખ અને દારિદ્ર ન પામે.

ગુહ સમ્મતે લધ્ધે,—તાં સમ્યક્ત જે તારા ધર્મની આસ્થા પામીતે

ચિંતામણિ કપ્યપાય વસ્ત્રહિએ,—ચિંતામણી કદપત્રથી અ-
ધિકછે તેથી

પાવંતિ અવિઘ્નેષુ,—નિર્વિઘ્નપણે પામે.

જીવાઅયરામરંઠાણું ॥૪॥—અજરામર સ્થાનક જે મોક્ષ સ્થાનક.

ધ્યમસંથુઓ મહાયસ,—એ પ્રમાણે સ્તવ્યો હે ! મહાયસ,

ભતિભ્ભરનિભ્ભરેણ હિઅએણુ,—ભક્તિને સમૂહે ભચ્યુંછે માર
ઝડપ તેણે કરી.

તાદેવદિબ્બ બોહીં,—તું દેવ આપ્ય બોધિ જે જીન ધર્મની પ્રાપ્તિ.

ભવે ભવે પાસજિજુચંદ. ॥૫॥—ભવોભવ હે સામાન્ય કૃપણિમાં
ચંદ્રમા સમાન શ્રી પાર્શ્વનાથ માહારાજ.

પદ-(૨૦) સંપદા (૨૦) ગુરુ (૨૧) લઘુ (૧૬૪) સર્વ વર્ણુ (૧૮૫).

(મોતી ભરી સીપના સંપૂટને આકારેએ હાથ નેડી એટલે
“મુક્તા સુક્તિમુદ્રા” કરી, પુરૂષ કપાળે લગાડી સ્ત્રિ નેત્ર વચ્ચે રાખી
જયવિયરાય બોલે).

॥ અથ જયવિયરાય અર્થ સહિત. ॥

જયવિયરાય જગગુરુ,—હે જગતના ગુરુ શ્રીવિતરાગતું જયવતોવરત્ય

હોઉ મમતુહ પભાવઓભયવ,—હે ભગવંત તારા પ્રભાવથી મુજનેહો

ભવ નિન્વેઉ મગ્ગાણુ, સારીઆઘકુ ફળ સિદ્ધિ ॥૧॥ સંસાર

ઉપર વૈરાગ્ય, માર્ગાનું સારી સમ્યગ્ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રરૂપ મોક્ષ

માર્ગનું અપ કરવું બ્યને ઇષ્ટ જે વાંછેલા ફળની સિદ્ધિ.

લોગ વિરૂદ્ધચ્યાઓ,—લોક વિરૂદ્ધ કર્તવ્ય જે પરનિંદા, અભક્ષ દે-

વદ્રવ્ય ભક્ષણ ચોરી પ્રમુખનો લોગ.

ગુરુ જણપુઆપરથ કરણુંચ,—માતાપિતા શેઠ વિદ્યામાયં ધર્મા-
ચાર્યદિની પૂજા ભક્તિ ને આપદાને વિષે ઉપકારનું કરવું વળી.

સુહુ ગુરુ જોગો તવયણુ,—શુદ્ધ પરપક કાળ પ્રમાણે ક્રિયાના ખપી
જે સદગુરુ તેનો જોગ તથા તેમના વચનની.

સેવણા આભવમખંડા.—સેવનાતે આરાધવાની આસ્થા જ્યાં
સુધી સંસારમાં રહુ ત્યાં સુધી અખંડ હોજો. (“સુકતા સુકિત
મુદ્રા” એ, બે હાથ મુખ આગળ લાવવા પછી.)

વારિજઝઝ જઘવિનિઆણુ અંધણુ,—નિઆણાનું બાંધવું નિષેધ્યું
છે જો પણ.

વીઅરાય તુહુ સમયે,—હે શ્રી વીતરાગ તારા સિદ્ધાંતમાં.

તહુવિ મમહુજજ સેવા,—તોપણ મુજને હોજો સેવા.

ભવે ભવે તુહુ ચલણાણું. ૥૩૥—ભવોભવ તમારા ચરણકમળની.

દુખખ ખખઓ કમ્મખખઓ,—શરીર અને મન સંખંધી દુઃખનો
ક્ષય તથા આઠ કર્મનો ક્ષય.

સમાહિ મરણુંચ બોહિલાભોઅ,—સમાધિ મરણુ વળી બોધિ જે
જન ધર્મની પ્રાપ્તિ.

સંપજજઓ મહુએઅ,—મુજને એટલાં વાનાં સંપજો થાઓ.

તુહુનાહુ પણામ કરણેણું. ૥૪૥—હે નાથ તારા પ્રણામ કરવાથી.

સર્વ મંગલ માંગલ્યં,—સર્વ મંગળીમાં ઉત્કૃષ્ટ મંગળીક છે.

સર્વ કલ્યાણુ કારણું,—સર્વ કલ્યાણનું કારણુ છે.

પ્રધાનં સર્વ ધર્માણું,—સર્વ ધર્મમાં પ્રધાન છે જીવદયા મૂળ ભણી.

જૈનંજયતિ શાસનં. ૥૫૥—જનસાસનતે જનરાજની આરા જય

વંતી વરતો ઈતી સંપદા. (૨૦) ગાથા (૫) ૫૬ (૨૦)
ગુર (૧૯) લઘુ (૧૭૨) સર્વ વર્ણ (૧૯૧) (ઉભા થવું.)

અથ અરિહંત ચેદ્દઆણં અર્થ સહિત.

(પગથીજીન મુદ્રા કરી જોગ મુદ્રાએ હાથ જોડી બોલવું.)

અરિહંત ચેદ્દઆણું,—કરેમિકાઉરસગ્ગાં;—અરિહંતની પ્રતિમા નિ-
મિત કાઉરસગ્ગ કંઈછું.(શા વાસ્તે)

વંદણ વત્તિઆએ,—ત્રિધા શુદ્ધિ પ્રણામનું કરવું તેવંદન તેના
ફળને અર્થે.

પુણ વત્તિઆએ,—પુષ્પ ચંદનાદિક પુજનું કરવું તેના ફળને અર્થે.

સકાર વત્તિઆએ,—વસ્ત્ર આભરણાદિ પૂજનું કરવું તે સત્કાર
તેના ફળને અર્થે.

સન્માણ વત્તિઆએ,—પ્રભુજીને સ્તવન સ્તોત્રે કરી સ્તવવું તે સન્મા-
ન તેના ફળને અર્થે.

બોહિલાલ વત્તિઆએ,—જીન ધર્મની પ્રાપ્તિ તે બોધિ લાભ તેના
ફળને અર્થે.

નિરૂપસગ વત્તિઆએ,—નિરૂપસર્ગ જે મોક્ષની પ્રાપ્તિના ફળને
અર્થે.

સંધાએ,—શ્રદ્ધાએ કંઈછું બળાત્કારે નહીં.

મેહાએ,—મેધા એ જે રૂડા માહાનો ફળાફળ બળશી કંઈછું, વિવેક
સહિત અવિવેક નહીં.

ધિધિએ,—સંતોષે કરી કરછું તે લોભે અથવા રાગે દ્રેષે નહીં.

ધારણાએ,—અરિહંતના ગુણ હૃદયથી અણુવિસારતો કરછું શુન્ય
હૃદયથી નહીં

અહુપેહાએ,—અરિહંતના ગુણ વારંવાર ચિંતવતો કર્ણું ખીનું
કાંઈ ચિંતવતો નહો.

વદ્ધમાણિએ,—એ શ્રદ્ધાદિક પાંચ બોલે વૃદ્ધિવંતા થાય એવા કાર-
ણે કરી. (ચઢતે બાવે)

હામિકાઉસ્સગ્ગા,—કાઉસ્સગ્ગ કર્ણું.

સંપદા(૩) પદ(૧૫) ગુર(૧૬)લધુ(૭૩) સ.(૮૯)(“અનથ્ય ઉસસીએ
લુંથી અપાણું વોસિરામી” સુધી કહી હાથ હેરા રાખી એક
નવકારનો આઠ સાસોસ્વાસ પ્રમાણે કાઉસ્સગ્ગ ચિંતવવો એટલે
૧નવકાર ૧નમાં ગણવો પછી પ્રગટ “નમોઅરિહંતાણું” એટલું
પદ કહી પારી જોગ મુદ્રાએ હાથ જોડી નમોદત સિદ્ધાચાર્યો
હસાદિક નમસ્કાર કહી એક થોય) સ્તુતી (કહેવી).

અથ કલ્લાણકદંતી સ્તુતિ [થોય]

કલ્લાણ કંદં પદમં જિણુંદં,—સુખવૃદ્ધિના મળ એવા પ્રથમ
જીનેદ્ર ઋષભ દેવજી પ્રતે.

સંતિંતઓ નેમિજિણું મુણિદં;—અને શ્રી શાંતિનાથ પ્રતે ૧૧વાર
પછી મુનિઓના ઈદ્ર શ્રી નેમિ જીનેશ્વર તે પ્રતે.

પાસંપયાસં સુગુણિકકાણું,—પાર્શ્વનાથ, જે ત્રણ ભૂવનને વિષે
પ્રકાશના કરનાર વળી જ્ઞાનાદિ ગુણનું એક સ્થાનક એવા.

ભત્તીઠ વંદે સિરિ વદ્ધમાણું,—શ્રી વર્દમાન સ્વામી પ્રતે ભક્તિ
એ વાંદું.

ઈતી ચૈત્યવંદન વિધિ સહિત સમાપ્ત.

॥શ્રી અરિહંત પ્રતિમા વંદન તથા પૂજન વિધિ॥

નહાવાને ઠેકાણે કિડીઓનાં નઘરાં (દર) તથા લીલ-
 ફુલ વિગરે જીવની ઉત્પત્તિ હોતી ન જોઈએ. તથા પાણી
 ઢાળવાથી જીવ ઉત્પન્ન થવાનો સંભવ પણ ન હોય, એવે
 ઠેકાણે પાટલે બેસીને ઉના મીઠા પાણીએ નહાવું. નહાતાં
 શરીર શુદ્ધ થાય તેના કરતાં વધારે પાણી ઢાળવું નહીં.
 નહાતા વડીનીતી કરવાનું (ઝાડે ફરવાનું) વસ્ત્ર પહેરવું નહીં. નહા-
 વાનું પંચિઉં જીદું રાખવું. નહાયા પછી રૂમાલ વતી શરીર
 શાફ કરીને પૂજનનું જીદુ સ્વચ્છ વસ્ત્ર રાખેલું હોય તે, પહેરવું.
 અને એક સાડી (એકવડું આતરી વાળા વસ્ત્રનું) ઉત્તરાસણ કરવું.
 અને આઠ પડો મુખકોષ બાંધી વિધિ પુર્વક જનરાજના દે-
 રાસરમાં પ્રવેશ કરી અનુક્રમે યતના સહિત જનરાજને મોર-
 પિંછી પોથો વાળાકુંચી નહવણ અને અંગલુહણાં કરવાં; ત્યાર
 પછી કુપ, અગર, કેસર અને અખંડ ફુલ વિગરેથી જનરા-
 જની દ્રવ્ય પુજ કરવી. કેસરમાં જમણા હાથની અનામીકા
 (દયલી આંગળીની પાસેની આંગળી.)નું ટેરવું નખતે કેસર
 અડે નહીં એવી રીતે બોળી નિરમળ ચિતે પ્રભુજના નવે
 અંગે પુજ કરવી તે નીચે પ્રમાણે.—

દાહરા.

અંગુઠે પુજ કરતાં—

જળ ભરી સંપુટ પત્રના, જીગળીક નરપૂજત;

ઋષભ ચરણ અંગુઠડો, દાયક ભવજળ અંત.

હોંચણે—જાનુ બળે કાઉસગ રહ્યા, વિચર્યા દેશ વિદેશ,
ખડાં ખડાં કેવળ લહું, પૂજે જાનું નરેશ. ૨

કાંડે—લોકાંતિક વચને કરી, વરસ્યાં વરસી દાન;
કર કાંડે પ્રભુ પૂજના, પૂજે ભવી બહુ માન. ૩

બલે—માન ગયું દાય અંસથી, દેખી વિર્ય અનંત
ભુજ બળે ભવજળ તર્યા, પુજે અંધ મહંત- ૪

મસ્તકે—શિદ્ધ સદ્ધા ગુણ ઉજળી, લોકાન્તે ભગવંત;
વસિયા તિણુ કારણુ ભવી, શિર શિખા પુજંત. ૫

કપાળે—તિર્યંકર પદ પુન્યથી, તિહુઆણુ જન સેવંત;
ત્રિભોવન તિલક સમાપ્રભુ, ભાલ તિલક જયવંત. ૬

કંઠે—સોળ પહોર પ્રભુ દેશના, કંઠ વિવર વરતુલ;
મધુર દ્વનિ સુરનર સુણે, તિણે ગળે તિલક અમુદ્ય. ૭

હૃદયે—હૃદય કમળ ઉપસમ બળે, આત્યા રાગને રોષ,
હિમ દહે વન ખડને, હૃદય તિલક સંતોષ. ૮

નાભિ—રત્રયી ગુણ ઉજળી, સકળ સુગુણ વિશ્રામ;
નાભિ કમળની પૂજના, કરતાં અવિચળ ધામ. ૯

હાથજોડીને—

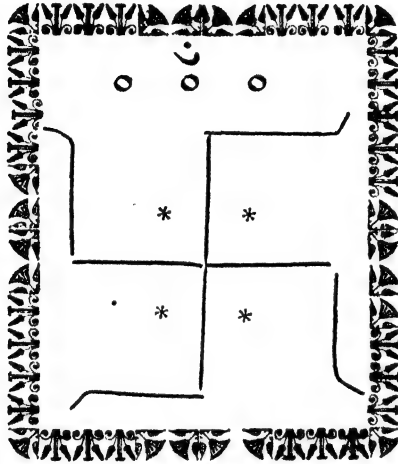
ઉપદેશક નવ તત્વના, તેણે નવ અંગ જીણુંદ;
પુજે બહુ વીધ રાગથી, કહે સુભ વીરજીણુંદ.
એ રીતે નવ અંગ પુજવાં તેમાં પ્રથમ જમણું અંગ
પૂજ્યા પછી ડાહ્યુ અંગ પુજવું. વળી સિદ્ધચક્રજીમાં

અરિહંતાદિક નવપદની અનુક્રમે પૂજાકરી મંગળીકને અર્થે
અષ્ટ મંગળકેસરથી આલેખવા. પછી મંડપમાં—

(૩૯)

સ્વસ્તિક અથવા સાથીઓ.

જનજીવનમાં સ્વસ્તિક અથવા સાથીઓ નિચે પ્રમાણે
અક્ષત (ચોખ્ખા) થી પુરવો.

આ સાથીઓમાં ચાર પાંખાંને ચાર ગતિ—મનુષ્ય, દેવ,
તિયંચ, નારકી—ના સૂચક સમજવાં, ઉપરના ત્રણ ખિંદુને ત્રણ
રત્ન—જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર,—સમજવાં અર્થ ચક્રાકાર ચિન્હ
તે ઉર્ધ્વસ્થાન—શિદ્ધશિદ્ધિ, કે મુક્તિ સ્થાનનું સૂચક છે.

આ સ્વસ્તિકપુરી માગવાનું કે—હૈ! ત્રિલોકનાનાથ
આ ચાર ગતીમાંથી મને મુક્ત કરી, જ્ઞાન, દર્શન ને ચારિત્ર
રૂપ દાન દઈ અજરામર સ્થાન—મોક્ષસ્થાન—પામવા
શક્તિમાન કર.

આ સાથીઓ ચૈત્યવંદન કર્યા પહેલા અક્ષત (ચોખ્ખા)
થી પુરી નૈવેદ્ય રૂળ પ્રમુખથી અમ્રપૂજા કરવી. પછી ભાવપૂર્ણ
તે ચર્ચત્યવંદન કરવું.

અથ દસ ત્રીક પ્રમુખ વિશેષ વિધિ.

- ૧ સાવધ વ્યાપાર નિષેધાર્થે જન ભુવનને પહેલે ખારણે પ્રવેશ કરતાં મનવચન કાયાએ ધરનો વ્યાપાર ત્યાગ કરવા રૂપ નિંસિહિ કહેવી. (૧) ગભારે પ્રવેશ કરતાં જનરાજના દેરા સંબંધી વ્યાપાર ત્યાગ કરવા રૂપ બીજી નિસિહિ બોલવી. (૨) ચૈત્ય વંદન કરવાને અવસરે જનરાજની દ્રવ્ય પુજા ત્યાગ કરવા રૂપ ત્રીજી નિસિહિ બોલવી. (૩)
- ૨ મુળનાયકજીને જમણા ભાગથી સંસારના ભવ ભ્રમણ રાખવા રૂપ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર આદરવા રૂપ ભાવનાએ ત્રણ પ્રદક્ષણા દેવી.
- ૩ બે હાથ દસ નખ જોડી મસ્તકે લગાડે તે પ્રથમ અંગ-ળીબદ્ધ પ્રણામ ૧ અરધી કાયાનો ઉપરનો ભાગ નમાડે તે બીજો અરધા વતન અથવા અર્ધ વિનિત પ્રણામ (૨) બે જાનુ (હીંચણ) બે હાથને મસ્તક એ પાંચ અંગને ભૂમીકાએ અડાડી નમવું તે ત્રીજો પંચાંગ પ્રણામ, (૩) અથવા સર્વત્ર ભૂમી આકાશ ચસ્તકાદીક પ્રણામ કરવાને અવસરે ત્રણ ત્રણ વાર અંગળી બદ્ધ આદી પ્રણામ કરવા તેને પણ પ્રણામત્રીક કહીએ.
- ૪ પ્રથમ અંગ પુજા તે કેસર ચંદન પુષ્પાદીકે થાય બીજી અંગ પુજા તે નૈવેદ્ય પ્રમુખે કરી થાય અને ત્રીજી ભાવ-પુજા તે સદગુણ સ્તુતિ પ્રમુખે કરી થાય. એમ દ્રવ્ય પુજા ગંધ માલ્ય અધિવાસ કુપ અને દીપ એ પાંચ પ્રકારથી અથવા જળ, ચંદન, પુષ્પ, કુપ, દીપ, અક્ષત, નૈવેદ્ય, ને ફળ એ આઠ પ્રકારે થાયછે. વળી સત્તર ભેદે

એકવીશ પ્રકારે તથા એકસોને આઠ પ્રકારે પણ થાયછે.

૫ પ્રથમ છદ્મસ્થ અવસ્થા ત્રણ પ્રકારે.

નવણ અરચાદીકે અવસરે જનરાજની જન્માવસ્થા ભાવવી
માળા ધારાદીકે રાજ્યાવસ્થા ભાવવી અને જનરાજને
કેશ રહીત દેખીને સાધુ (શ્રમણ) અવસ્થા ભાવવી.
વળી જનરાજને અષ્ટ મહાપ્રાતીહાયાંદીકે વિરાજત
જોઈને બીજી કેવળી અવસ્થા ભાવવી. (૨)

પદ્માસને તથા કાઉસ્સગધ્યાને જોઈને જનરાજની ત્રી-
જી સિદ્ધ અવસ્થા ભાવવી. (૩)

૬ ઉંચું, નીચું, વાંકું, એ ત્રણ દીશાએ જોવું નહીં અથવા
પાછળ, જમણું, ડાહ્યું, એ ત્રણ દીશા તરફ જોવાનું
છાંડવું. એટલે કેવળ જનરાજના મુખ સામી દ્રષ્ટી સ્થા-
પવી. આડું અવલું જોવું નહીં.

૭ ચૈત્યવંદન કરવાને સ્થાનકે ઉત્તરાસણના છેડાથી ત્રણવાર
પગ સ્થાપવાની ભુમી પૂજવી.

૮ સ્તુતિ ચૈત્ય વંદનાદિકમાં -હસ્વ દીર્ઘ અક્ષરો રહ્યા છે
તેનું તથા સંપદા પ્રમુખનું શુદ્ધ ઉચ્ચારણ રૂપ આ
લંબન રાખવું તે વર્ણાલંબન કહીએ. (૧)

સ્તુતિ દંડકાદિકના અર્થનું ચિંતવન રાખે તે રૂપ આલંબન
તે અર્થાલંબન કહીએ. (૨)

જન પ્રતિમાદીકના સ્વરૂપનું આલંબન રાખે તે પ્ર-
તિમાલંબન કહીએ. (૩)

૯ બે હાથની આંગળીઓ પરસ્પર એકબીજાને અંતરે રાખી કમળના ડોડાને આકારે હાથ જોડી બે કુણીઓ પેટ ઉપર સ્થાપીએ તે પ્રથમ “જોગમુદ્રા” કહીએ.

પગની વચ્ચે અંગુઠા પાસે ચાર આંગળ, અને પાનિયો પાસે ચાર આંગળથી કાંઠક ઓછું અંતર રાખી ઉભા રહેવું તે બીજી “જનમુદ્રા” કહીએ.

મોતીએ ભરેલી છીપના પડા સરિખા ગરબિલત આકારે બે હાથ જોડવા, તે ત્રીજી “મુક્તાસુક્તિ મુદ્રા” કહીએ.

જયવિરાય કરતી વખત પુરૂષ, “મુક્તાસુક્તિ મુદ્રા”એ બે હાથ જોડી કપાળ વચ્ચે રાખે, અને સ્તનાદિ અવયવની પ્રગટતા ન થાય માટે સ્ત્રી, બે નેત્ર વચ્ચે હાથ અડાડે.

પંચાંગ પ્રણામ તથા શકુસ્તવાદિક (નમોઽધ્યુષ્ણુ વિગરે) નું ઉચ્ચારણ કરતી વખત “જોગમુદ્રા” કરવી, બીજી અરિહંત ચેદ્યાઓ કાઉસ્સગને વાંદણાના પાઠ ઉચ્ચારણ કરતી વખતે “જનમુદ્રા” કરવી, ત્રીજી જાવંતી ચેદ્યાઓ ધત્યાદિક ત્રણ પ્રણિધ્યાનના પાઠનો ઉચ્ચારણ કરતી વખત “મુક્તાસુક્તિ મુદ્રા” કરવી.

૧૦ પ્રથમ પ્રણિધ્યાન ચૈત્યવંદના સ્વરૂપ “જાવંતિ ચેદ્યાંએ”, બીજી પ્રણિધ્યાન મુનીવંદના સ્વરૂપ “જાવંત કેવીસાહુ,” અને ત્રીજી પ્રણિધ્યાન પ્રાર્થના સ્વરૂપ તે “જયવિરાય,” અથવા સમસ્ત ચૈત્યવંદનાદિકને વિષે શુભ પ્રવર્તન રૂપ મન વચન કાયાની એકાગ્રતા તેજ મુખ્ય પ્રણિધ્યાન હોય ઇતિ દશત્રિક,

પાંચ અભિગમ.

૧ જનરાજના ભુવનમાં પ્રવેશ કરતાં કુસુમ ફળઆદિ જે સચિત દ્રવ્ય પોતાના અંગ આશ્રીત હોય તે પાસે ન રાખવું બહાર સુકવું. નાણા વસ્ત્ર ધરેણાઆદિ અચિત દ્રવ્ય હોય તે પાસે રાખવું. ૨ મનની એકાગ્રતા રાખવી. ૩ એક સાદીક (એક પને એકવડુ ઉત્તરાસન નાંખવું. ૪ અને જન રાજને વેગળેથી દેખી અંજળીબદ્ધ પ્રણામ કરવો. ૫ એ પાંચ અભિગમ વળી રાજદિકને ખડગ, છત્ર, ચાખડી, મુગટ ને ચામર એ પાંચ રાજચિન્હ બહાર મુકીને જનભુવનમાં પ્રવેશ કરવો તે ૩૫ પણ પાંચ પ્રકારે અભિગમ (જન ભુવનને વિશે પ્રવેશ કરવાની વિધિ) છે.

મુળનાયકજીથી પુરૂષ, જમણી દીશાએ રહીને અને સ્ત્રી, ડાબી દીશાએ રહીને જનરાજને વાંદે.

મુળનાયકજીથી ઉત્કૃષ્ટ એટલે ઘણામાં ઘણું સાઠ હાથનું અને જઘન્ય એટલે થોડામાં થોડું નવ હાથનું તથા મધ્યમ દસથી આગણસાઠ હાથ સુધીનું “અથગ્રહ” એટલે અંતર રાખી ચૈત્યવંદન કરવું. વળી ધરદેરાસર પ્રમુખમાં આછામાં આછું અરધો હાથ પણ મુળનાયકજીથી વેગળા રહી ચૈત્યવંદન કરવાનું શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે.

જ્ઞાનદર્શન ચારિત્રનો લાભ તેનું શાતન નામ ખડવું તે આશાતના કહીએ. શાસ્ત્રમાં જનભુવનને વિષે ઉત્કૃષ્ટી

(૪૪)

ચોરાશી અને જઘન્ય દશ આશાતના ટાળવાની કહી છે. તે માંની બાળકોને સમજવાને વાસ્તે દશ આશાતના નિચે લખીએ છીએ.

તબોળ તે સોપારી નાગરવેલના પાન પંચમુગ'થી પ્રમુખનુ ખાવું.
(૧) પાણી પીવું, (૨) ભોજન તે અશનાદિ ચાર અહારનું કરવું. (૩) ઉપાન તે ચાખડી પ્રમુખનું પહેરવું.
(૪) મૈથુન તે કામ ચેષ્ટા (૫) સયન તે સુઈ રહેવું, (૬) શુકવું. (૭) માત્રુ કરવું. (૮) ગુરૂ સંખ્યાનું કરવું.
(૯) જુગાર રમવું. (૧૦) એ દસ આશાતના જગતના નાયકના પ્રાસાદ મધ્યે તથા પ્રાસાદની ભૂમીકા જગતી ત્યાંથી ટાળવી. ઇત્યાદિક ઘણી પ્રકાદની વિધિ જનશાસ્ત્રમાં બતાવેલી છે. તે આગળ શાસ્ત્ર અભ્યાસ કરવાથી સમજવામાં આવશે. ઇતિ.

અથ ચૈત્યવંદન .

માલિની છંદ.

સકલ કુશલ વલ્લિઃ પુષ્કરાવર્ત મેધો
દૂરિત તિમિર ભાનુઃ કલ્પ વૃક્ષોપમાનઃ
ભવજલનિધિપોતઃ સર્વ સંપત્તિ હેતુઃ
સભવતુ સતતંવઃ શ્રેયસે શાંતિનાથઃ

શ્રી ચોવીસ જીનનું ચૈત્યવંદન.

પદ્મ પ્રભને વાસુપુજ્ય, દોય રાતા કહીએ;
ચંદ્રપ્રભને સુવિધિનાથ, દો ઉજવળ લહીએ.

મહ્વીનાથને પાર્શ્વનાથ, દો નીડા નિરખ્યા;
 મુનિ સુવ્રતને નેમનાથ, દો અંજન સરિખા. ૨
 સોળે જનકંચન સમાએ, એવા જન ચોવીસ;
 ધીર વિમળ પંડિતતણા, જ્ઞાન વિમળ કહે શિષ્ય. ૩ ધતિ.

સમકિતના સ્તવનની વીજી ઢાઢ.

વિમળાયજ નિતુ વદીએ; એદશી

જગનાયક જનરાજને, દાખવિયે સહી દય;
 મુકાણા જે કર્મથી, સારે સુરપતી સેવ. જગ. ૧
 ક્રોધ માન માયા નહી, નહી લોભ અજ્ઞાન;
 રતિ અરતિ વેદેનહિ; છાંડ્યાં મદ સ્થાન. જગ. ૨
 નિદ્રાશોક ચોરી નહી, નહીં વયણ અલીક;
 મચ્છર ભયવધ પ્રાણનો, નકરે તે હેડીક. જગ. ૩
 પ્રેમ ક્રીડા ન કરેકદી, નહીં નારી પ્રસંગ;
 હાસ્યાદિક અઠારએ, નહીં જેહને અંગ. જગ. ૪
 પદ્માસન પૂરી કરી, બેઠા અરિહંત;
 નિશ્ચળ લોચણ તેહનાં, નાસાઅ રહંત. જગ. ૫
 જિનમુદ્રા જિનરાજની, દીઠા પરમ ઉદ્ધાસ;
 સમકિત થાયે નિર્મળું, તપે જ્ઞાન ઉજસ. જગ. ૬
 ગતિ આગતિ સહુ જીવની, દેખે લોકાલોક,
 મનપર્યાય સવિ તણા, કેવળ જ્ઞાન આલોક- જગ. ૭
 મૂર્તિ શ્રી જનરાજની, સમતા ભંડાર;

(૪૬)

શીતળ નયણુ મુહામણાં, નહીં વાંક લગાર. જગ. ૮
હસત વદન હરખે હૈયું, દેખી શ્રી જનરાય;
મુંદર છખી પ્રભુ દેહની, શોભા વરણી ન જાય. જગ. ૯
અવર તણી એહવી છખી, કિહાં એમ દીસંત;
દેવ તત્વ એ જાણીએ. જિનહર્ષ કહંત. જગ. ૧૦

આપ સ્વનાવની સઝાયા.

આપ સ્વભાવમાં, અખણ સદા મંગલમે' રહેના:
જગત જીવહે કરમાત્રીના, અચરિય કહુઅન લીના. આપ. ૧
તુમ નહી કેરા કોઈ નહી તેરા, ક્યા કરે મેરામેરા;
તેરાહે સો તેરી પાસે, અવર સખે અતેરા. આપ. ૨
વધુ વિનાશી તું અવિનાશી, અખહે ઇનકુ વિલાસી;
વધુ સંગ જખ દુરનીકાશી, તવ તુમ શિવકા વાસી. આપ. ૩.
રાગતે' રીસા દાય ખવીસા, એ તુમ દુઃખકા દીસા;
જખ તુમુ ઉનકે દુર કરીસા, તખ તુમ જગકા ઇસા. આપ. ૪
પરકી આસા સદા નિરાસા, એહે જગ જન પાસા,
તે કાટનકુ કરો અહ્યાસા, લહો સદા સુખ વાસા. આપ. ૫
કખહીક કાજ કખહીક પાજ, કખહીક હુઆ અપબ્રાજ;
કખહીક જગમે' કીરત ગાજ, સખ પુદ્ગલકી બાજ. આપ. ૬
શુદ્ધ ઉપયોગતે' સમતા ધારી, જ્ઞાન ધ્યાન મનોહારી;
કર્મ કલંકકુ દૂર નિવારી, જીવ વરે શિવનારી. આપ. ૭ પ્રતિ

પંચ પરમેષ્ઠીની આરતી.

જયદેવ જયદેવ, જય જય જગ ત્રાતા; (પ્રભુ)
 પારંગત પિતૃ માતા, તું ભગની બ્રાતા. જયદેવ. ૧
 આદિત્યર સ્વામી, છે અંતરજામી (પ્રભુ)
 વિશ્વ સકળ વિસરામી, (૨) ગીરૂઆ ગુણ આમી. જય. ૨
 જનવર જયકારી, અત્યંત ઉપકારી (પ્રભુ)
 શાંતિ શાંતિ મુખકારી, (૨) નરનારી તારી. જય દેવ. ૩
 અરિહા આધિકારી, ભગવત્ બ્રહ્મચારી (પ્રભુ)
 પસુના પ્રાણુ ઉગારી (૨) નેમતજી નારી. જય દેવ. ૪
 નર નિરજર જાતી, પાર્શ્વ ગુણો ગાતી; (પ્રભુ)
 જરા નહવણ્થી જાતી (૨) ખટ દર્શન ખ્યાતી. જય દેવ. ૫
 વર્દમાન વાણી, જગ મુખકર જાણી (પ્રભુ)
 શુણી ભાવે ભવિપ્રાણી (૨) વરીયા શિવરાણી. જય દેવ. ૬
 એ પરમેષ્ઠી પંચ, નમતાં અધ નાસે (પ્રભુ)
 સકળ વિધન સંહારી, (૨) વસિષ્ઠે શિવ વાસે. જય દેવ. ૭
 ગુરૂ ઉદ્યોત પશાય, જન પદ્મજ રંગે (પ્રભુ)
 શિવ મુત કેશવ વદે (૨) જૈન સભા સંગે. જય દેવ-૮

મંગળ દીવો.

દીવારે દીવો મંગળીક દીવો,
 આરતી ઉતારોને બહુ ચિરંજીવો;

(૪૮)

સોહામણે ઘેર પર્વ દીવાળી,
અમર ખેલે અખળા બાળી;
દેપાળ ભણે એણે કળે અભુઆળી,
ભાવે ભક્તે વદન નિહાળી;
દેપાળ ભણેજેણે એણે કળીકાળે,
આરતી ઉતારી રાજા કુમારપાળે;
અમ ઘર મંગળીક તમ ઘેર મંગળીક,
મંગળીક ચતુરવિધી સંઘમાં હોળે દીવો.

॥ ૯૬ ॥ નૈનમઃસિદ્ધં. ॥

સ્વર.

અઆઈઈનઝરૂલ્લૂણેનનઅંઅઃ

વ્યંજન.

કાઘગઘઙ ચઙજઙઞ ટઠમઢણ તથદધન

પપ્પબ્બમ યરલલવ શષસ હહ્નંદ્દઃઙ

જાહેર ખબર.

સર્વે જૈન વિદ્યાવૃદ્ધિ વાંચનાર સજ્જનોને ખબર આપવામાં આવે છે કે આ પુસ્તક નિચે લખેલે દેકાણેથી મળશે.

શ્રી જૈન બાળજ્ઞાન સભામાંથી. ડૉ. ઘાંચીની પોળ.

અધ્યાપક. કેશવલાલ શિવરામ પાસેથી. ડૉ. જ્ઞાતામાની પોળ. જૈનશાળા નંબર ૧ લો.

સૂચના.

શ્રીજૈન બાળજ્ઞાન વર્ધક સભાને લગતી એક જૈન વિદ્યાશાળા ઘાંચીની પોળમાં સ્થાપેલી છે. ત્યાં સર્વે જૈની બાળકોના કુમળા અને શુદ્ધ મન ઉપર ધર્મ શ્રદ્ધાનો પટ પાણે ખેસે અને આગળ અન્ય દર્શનીઓના સમાગમથી સત્ય જૈનધર્મ ઉપર અભાવ ન ઉત્પન્ન થાય એવા હેતુથી ધર્મ સંખ્યાથી ફેળવાણી આપવાની સારી સઘવડ રાખી છે. માટે સર્વે જૈનબંધુઓ પોતાના બાળકોને સાંજના ૬ થી ૮ વાગ્યા સુધી ત્યાં મોકલવાની તસ્દી લેશો. ફી બીલાકુલ લેવાની નથી. વળી ગરીબને ભાણુવાને પુસ્તક પણ મફત આપવામાં આવશે.

